

Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia
2014 - 2020

- Variantă în lucru -

Iulie 2014

CCI	
Titlu	Romania-Serbia IPA CBC Programme 2014-2020
Versiune	1
Primul an	2014
Ultimul an	2023
Eligibil de la	01.01.2014
Eligibil până la	31.12.2022
Numarul deciziei CE	
Data deciziei CE	
Numărul deciziei de modificare a decizie SM	
Data deciziei de modificare a decizie SM	
Data intrării în vigoare a deciziei de modificare a decizie SM	
Regiunile NUTS III (sau echivalentul regiunilor în statele non-membre) acoperite de programul de cooperare transfrontalieră	Romania: Timiș, Caraș-Severin, Mehedinți Serbia: Severno-Banatski, Srednje-Banatski, Južno-Banatski, Braničevski, Borski, Podunavski

Contents

SECȚIUNEA 1 STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI DE COOPERARE LA PRIORITĂȚILE TEMATICE SELECTATE, ACORDUL DE PARTENERIAT RELEVANT ȘI DOCUMENTELE STRATEGICE DE ȚARĂ.	4
1.1 Strategia pentru contribuția programului de cooperare la prioritățile tematice selectate, acordul de parteneriat relevant și documentele strategice de țară.....	5
1.1.1 Descrierea strategiei programului de cooperare pentru contribuția la prioritățile tematice selectate, acordul de parteneriat relevant și documentele strategice de țară.....	5
Contextul politicii strategice	5
Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD).....	7
Zona de Cooperare Transfrontalieră România - Serbia	13
Identificarea principalelor provocări și potențialelor neabordate.....	7
1.1.2 Justificarea alegerii priorităților tematice	8
În următoarele tabele sunt discutate PT propuse de regulamentul IPA II. În tabelul 4 sunt discutate PT selectate pentru program. În Tabelul 5 sunt discutate celelalte PT. Discuția evidențiază modul în care selectarea celor 4 PT s-a bazat pe o clasificare a importanței și a impactului PT pentru nevoile și provocările de dezvoltare din Zona de Programare.....	8
1.2 Justificarea alocării financiare	14
SECTION 2. PRIORITY AXES	20
(Reference: points (b) and (c) of Article 8(2) of Regulation (EU) No 1299/2013) Error! Bookmark not defined.	
2.1.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari	24
2.1.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor	27
2.1.6.2 Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)	32

2.2.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari	42
2.2.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor	45
2.2.6.2 Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)	50
2.3.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari	60
2.3.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor	62
2.3.6.2 Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)	67
2.4.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari	77
2.4.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor	79
2.4.6.2. Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)	83
SECȚIUNEA 3 PLANUL DE FINANȚARE	107
SECȚIUNEA 5 IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR PENTRU PROGRAMUL DE COOPERARE	117
SECȚIUNEA 6 PRINCIPII ORIZONTALE	128

SECȚIUNEA 1 STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI DE COOPERARE LA PRIORITĂȚILE TEMATICE SELECTATE, ACORDUL DE PARTENERIAT RELEVANT ȘI DOCUMENTELE STRATEGICE DE ȚARĂ.

1.1 Strategia pentru contribuția programului de cooperare la prioritățile tematic selectate, acordul de parteneriat relevant și documentele strategice de țară

1.1.1 Descrierea strategiei programului de cooperare pentru contribuția la prioritățile tematic selectate, acordul de parteneriat relevant și documentele strategice de țară

Contextul politicii strategice

Programul de cooperare transfrontalieră Romania - Republica Serbia este dezvoltat în cadrul strategiei europene pentru o creștere inteligentă și favorabilă incluziunii. Mai jos sunt descrise pe scurt principalele politici - cadru la nivel european, național și regional.

Strategia Europa 2020

Strategia 2020 promovează trei priorități sinergice:

- Creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- Creștere sustenabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, mai ecologică și mai competitivă și
- Creștere favorabilă incluziunii: dezvoltarea unei economii cu grad mare de ocupare a forței de muncă având ca rezultat coeziunea economică și socială.

Se concentrează, de asemenea, pe cele cinci ținte principale ce trebuie atinse până în 2020.

Aceste ținte necesită o sumă de acțiuni la nivel național și european, utilizând toate politicile și instrumentele disponibile. Același principiu se aplică și pentru cele șapte inițiative reprezentative de bază.

În contextul sinergiilor IPA de cooperare transfrontalieră cu acțiunile de la nivel național și european menționate mai sus trebuie luate în considerare. Două comunicări ale CE au fost emise în 2010 și 2011 cu privire la creștere inteligentă și favorabilă incluziunii, subliniind importanța programelor de cooperare transfrontalieră.

Agenda Teritorială Europeană 202 este esențială în definirea importanței cooperării transfrontaliere “integrarea teritorială... este factorul cheie în competiția globală facilitând o mai bună utilizare a potențialului de dezvoltare în protejarea mediului înconjurător” țintind la integrarea dimensiunii teritoriale din politici diferite la toate nivelurile guvernării.

În plus, Agenda Teritorială Europeană 202 identifică o serie de provocări cheie și potențiale pentru dezvoltare teritorială. Acestea includ expunerea crescută la globalizare, schimbări demografice, excluziune socială și economică, schimbări climatice și pierderi ale biodiversității, toate relevante pentru aria programului.

Rolul Cooperării Transfrontaliere în strategia Europeană

Agenda Teritorială Europeană descrie Cooperarea Teritorială Europeană (CTE) și programele CTE ca “... un factor cheie în competiția globală... facilitând o mai bună utilizare a potențialului de dezvoltare în protejarea mediului înconjurător”

O tipologie a rezultatelor programelor CTE, ce arată unele aspecte cruciale ale abordării CTE, este următoarea:

- Rezultate orientate către integrare, ca de ex. stabilirea și implementarea mecanismelor de guvernare teritorială comună pentru capitalul comun;
- Rezultate orientate către investiții, ca de ex. furnizarea de beneficii socio-economice similar cu programele principale prin investiții directe sau prin pregătirea unor astfel de investiții și
- Rezultate orientate către performanță, ca de ex. inducerea unor îmbunătățiri ale performanțelor organizaționale sau individuale.

În timp ce aceste trei categorii constituie un punct de plecare, documentul de lucru al Comisiei “Elemente comune pentru un Cadru Strategic Comun 2014 - 2020” sugerează în Anexa II un număr de alte caracteristici ale cooperării transfrontaliere:

- Sprijin pentru promovarea și managementul comun a caracteristicilor geografice majore comune;
- Realizarea unei baze esențiale pentru succes, în special în domeniul inovării și TIC;
- Realizarea unor economii de producție în masă pentru investiții mai eficiente în servicii și infrastructură;

- Furnizarea sprijinului pentru o planificare coerentă a infrastructurii de transport (TEN-T) și dezvoltarea de moduri de transport prietenoase cu mediul și inter-operabile în regiuni geografice mari;

Prezentul Program este caracterizat de cateva aspecte aditionale, ce pot fi rezumate astfel:

- Acoperirea unei arii mari cu o diversitate mare a regiunilor și adesea conflicte de interese;
- Integrarea în totalitate într-un cadru macro regional, Macro Regiunea Dunării, ce generează provocări mari și oportunități pentru cooperare și sinergii.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD)

Programul de cooperare transfrontalieră România - Serbia contribuie la interacțiunea cu SUERD care a fost gândită pentru țări și regiuni ce au nevoi și obiective comune în Regiunea Dunării.

Noua Strategie UE pentru Regiunea Dunării (SRD) furnizează un cadru general pentru părți ale Europei Centrale și de Est ținând către integrare și dezvoltare favorabilă integrării. Regiunea Dunării cuprinde 14 țări: Germania, Austria, Ungaria, Republica Cehă, Slovacia, Bulgaria, România, Croația, Serbia, Muntenegru, Moldova, Ucraina.

Astfel, Regiunea Dunării cuprinde întreaga arie a programului de cooperare transfrontalieră RO-RS.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării a fost adoptată în decembrie 2010.

Strategia are patru principii de bază:

- (1) Conectarea Regiunii Dunării,
- (2) Protejarea mediului în Regiunea Dunării,
- (3) Dezvoltarea prosperității în Regiunea Dunării,
- (4) Întărirea Regiunea Dunării.

Este însoțită de un plan de acțiune în derulare ce imparte unsprezece Arii Prioritare în acțiuni și exemple de proiecte. Lista acțiunilor strategice propuse a fost luată în considerare în strategia Programului de cooperare transfrontalieră România - Serbia.

Acordul de parteneriat România - UE

Cadrul strategic UE: Acordul de parteneriat al României.

Ultima variantă de lucru a Acordului de parteneriat al României trimis la CE în aprilie 2014, evidențiază rolul central al programelor de cooperare transfrontalieră în care România participă, pentru contribuția la strategia de dezvoltare UE.

Acordul de parteneriat pune accent pe importanța promovării SUERD, deoarece strategiile macro-economice oferă o nouă platformă de cooperare mai substanțială și consistentă ce poate fi finanțată nu numai din fonduri dedicate.

Intervențiile EUSDR planificate în România includ cinci arii diferite, și anume transport (ex. dezvoltarea de poduri și infrastructură portuară), conectarea așezărilor (ex. conectarea Bucureștiului cu Dunărea), mediu (ex. protecția Deltei Dunării), societate (ex. îmbunătățirea infrastructurii sociale) și economie (ex. exploatarea potențialului agricol, energetic și turistic al Deltei Dunării).

Conform AP RO, programele de cooperare transfrontalieră ar trebui să se concentreze și pe importanța promovării ocupării forței de muncă, îmbunătățirea turismului și promovarea moștenirii culturale acordând importanță în același timp conexiunilor dintre comunitățile din zonele de graniță. Îmbunătățirea sistemului de transport și de mediu este de asemenea promovat. România s-a angajat să elimine piedicile cu privire la fluxul de transport transfrontalier și să întărească cooperarea în special în domeniul energiei pentru a crește eficiența energetică, diminua poluarea și să dezvolte producția, distribuția și consumul de energie regenerabilă.

Planul național de adoptare a aquis-ului comunitar (2013-2016) în Serbia

Conform planului național, Serbia este foarte motivată în dezvoltarea relațiilor cu țările vecine și cele din regiunea Europei de Sud-Est, afirmând că aceasta constituie o prioritate a politicii externe - îmbunătățirea cooperării regionale. În strategia Serbiei, cooperarea regională, în special prin inițiative regionale, neînlocuind procesul de integrare în UE, reprezintă o contribuție centrală pentru îmbunătățirea relațiilor bilaterale cu statele vecine și din Europa de Sud-Est.

Serbia contribuie activ în special la SUERD, acordând astfel un rol special programului IPA CBC RO-RS, pentru contribuția la o strategie largită și crearea unui cadru integrat pentru realizarea obiectivelor SUERD.

Strategia de dezvoltare regională a Serbiei

Ultima strategie de dezvoltare regională a Serbiei, realizată în 2006 pentru perioada 2007-2012, a identificat anumite obiective cheie ce sunt încă relevante și coerente cu strategia programului IPA CBC RO-RS:

- ✓ Dezvoltare sustenabilă
- ✓ Îmbunătățirea competitivității regionale
- ✓ Diminuarea discrepanțelor regionale și a sărăciei
- ✓ Corectarea evoluției negative a demografiei
- ✓ Continuarea descentralizării și adoptarea sistemului european NUTS

Rezultatele analizei teritoriale dovedesc faptul că o serie din aceste obiective sunt încă relevante și aplicabile ariei eligibile, în special: dezvoltare sustenabilă, îmbunătățirea competitivității regionale, corectarea evoluției negative a demografiei.

Programele de cooperare transfrontalieră și regională accesibile în aria programului

Aria programului se suprapune parțial (ex. Programul CBC HU-RS) sau este inclusă (ex. Sud -Estul Europei) în alte programe de cooperare teritorială europeană. Multe din aceste programe urmăresc obiective similare și au orientări tematice similare. Evaluarea programului actual a semnalat nevoia de îmbunătățire a coordonării și de exploatare a sinergiilor. În toate cazurile, acestea contribuie la dezvoltarea capacității și cunoștințelor administrației și actorilor cheie din regiune în legătură modus operandi a cooperării teritoriale. Tabelul de mai jos ne arată o imagine a programelor actuale 2007-2013, perspectiva capitalului pentru perioada de programare 2014-2020 și teritoriile eligibile comune.

Obiectivele strategice ale programului în perioada actuală de programare, buget.	Axele prioritare	Aria eligibilă comună cu RO-RS	Program planificat 2014 - 2020	Relevanță interanțională RO-RS
<p>INTERREG IV</p> <p>Îmbunătățirea, prin mijloace de cooperare inter-regională, eficacității politicilor de dezvoltare regională în domeniile inovării, economiei cunoașterii, mediu și prevenirea riscurilor și competitivității crescute în Europa.</p> <p>Buget 420 Mil Euro</p>	<p>AP1: Inovare și economia cunoașterii</p> <p>AP2: Mediu și prevenirea riscurilor</p>	<p>Serbia nu este eligibilă, tot teritoriul României</p>	<p>INTERREG Europa confirmat</p>	<p>Cooperare europeană</p> <p>ținește provocări</p> <p>Sinergiile cooperare locale și regiuni cu un transfer inovare dezvoltare</p>
<p>SEE</p> <p>Îmbunătățirea procesului de integrare teritorială, economică și socială și contribuția la coeziune, stabilitate și competitivitate prin dezvoltarea de parteneriate de importanță strategică.</p> <p>Budget 246 Meuro</p>	<p>AP1: Facilitarea inovării și antreprenoriatului</p> <p>AP2: accesibilitate</p> <p>AP3: sinergii transnaționale pentru arii cu dezvoltare sustenabilă</p>	<p>Întreaga arie</p>	<p>overlapping împărțită în două programe, aria eligibilă RO-RS a Regiunii Dunării și Adriatic (RS) suprapunându-se</p>	<p>Medie Interacțiune program Dunării și SUERD. coordonarea acțiunilor evitarea duplicării sinergiile Relevanță program</p>
<p>IPA CBC Ungaria Serbia</p> <p>Facilitarea unei regiuni armonizate și cooperante cu un mediu sustenabil și sigur</p> <p>Budget 21,7 Meuro</p>	<p>AP1: Infrastructură și mediu</p> <p>AP2: Economie, educație și cultură</p>	<p>Serbia - Banatul Central și de Nord</p>	<p>Confirmat</p>	<p>Medium Medie - p Interacțiune impleme Dunării, eligibili competitiv / sau coordonare actuală legaturile comunități atrage</p>

				program pentru p
<p>IPA CBC Bulgaria Serbia Întărirea coeziunii teritoriale a regiunii de graniță Bulgaria - Serbia, competitivitatea și sustenabilitatea dezvoltării prin cooperare în domeniile economic, social și de mediu peste granițele administrative Budget 13,5 Meuro</p>	<p>AP1: Dezvoltarea infrastructurii de scară mică AP2: Îmbunătățirea capacității pentru planificare comună, rezolvarea problemelor și dezvoltare.</p>	<p>Serbia Borski</p>	<p>Confirmat</p>	<p>Medie Interacți impleme Dunării, eligibili concuren / sau du coordina potenția integrare</p>
<p>FEDR CBC Ungaria Romania Apropierea oamenilor, comunităților și actorilor economici din regiunea de graniță pentru facilitarea dezvoltării comune a ariei de cooperare, construind pe baza punctelor forte cheie ale regiunii de graniță. Budget 275 MEuro</p>	<p>AP1: Îmbunătățirea condițiilor cheie ale dezvoltării comune sustenabile in aria de cooperare. AP2: Întărirea coeziunii economice și sociale a regiunii de graniță</p>	<p>Romania Timis</p>	<p>Confirmat</p>	<p>Medie - r Interacți impleme Dunării, eligibili concuren / sau du coordina potenția integrare</p>
<p>FEDR CBC Bulgaria Romania Apropierea oamenilor, comunităților și actorilor economici din regiunea de graniță pentru a participa în dezvoltarea comună a regiunii de graniță, folosind resursele și avantajele umane, naturale și de mediu. Budget 262 Meuro</p>	<p>AP1: Îmbunătățirea mobilității informației și comunicării AP2: Utilizarea sustenabilă și protecția naturii, managementul riscurilor AP3: Dezvoltarea economică și coeziune socială</p>	<p>Romania Mehedinți</p>	<p>Confirmat</p>	<p>Medie - r Interacți impleme Dunării, eligibili concuren / sau du coordina potenția integrare</p>

În afară de aceste programe, diverse alte programe internaționale, bilaterale și europene au sprijinit intervenții pentru o gama de probleme, de la infrastructura de mediu și reabilitare urbană până la dezvoltarea economică și mediul societății civile. România, după accederea la UE în 2007 a putut folosi Fondurile Structurale în beneficiul ei, construind pe baza experienței acumulate prin PHARE. În Serbia eforturile CARDS și IPA au fost însoțite de numeroase proiecte, de exemplu prin GTZ, Banca Mondială și alți donori. În timp ce multitudinea și magnitudinea acestor programe și proiecte singulare este prea lungă pentru a fi menționate aici, ar constitui o premisă pentru fiecare proiect finanțat prin IPA CBC să demonstreze cât de mult construiește pe experiențele și proiectele din trecut.

Fiecare proiect finanțat prin programul IPA CBC va trebui să demonstreze cât construiește pe baza experiențelor și proiectelor din trecut.

Nu în ultimul rând, un număr de Euro-regiuni sunt active în aria programului, cea mai importantă fiind “Cooperare regională Dunăre-Cris-Mureș-Tisa” (DKMT, stabilită în 1997 cu scopul de a dezvolta și lărgi relațiile dintre comunitățile locale și administrația locală în domeniile economiei, educației, culturii, științei și sportului - și ajutorarea regiunii pentru menținerea procesului de integrare europeană.

Euroregiunea întreține un număr de grupuri de lucru în domeniile:

Every project financed under the CBC Programme will have to demonstrate how it builds on past experiences and projects.

- Economie, infrastructură și turism
- Urbanism, natură și turism
- Cultură, sport, ONG și probleme sociale
- Relații internaționale, informații și comunicare în masă
- Prevenirea catastrofelor
- Sănătatea națională
- Parcuri industriale
- Turism
- Agricultură

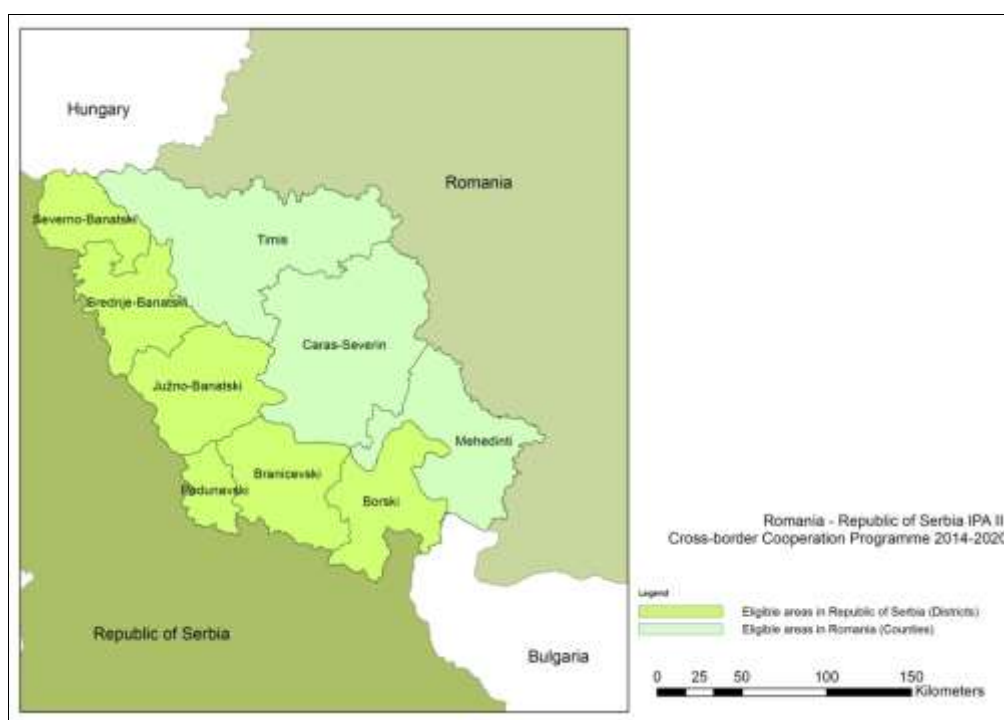
DKMT demonstrează un exemplu de management de sus în jos și o constituie o platformă pentru rezultate sustenabile ale proiectelor, activând ca un exemplu de guvernare transfrontalieră și integrare ca un cadru de referință.

Zona de Cooperare Transfrontalieră România - Serbia

Zona eligibilă pentru perioada de programare 2014-2020 în baza programului IPA de cooperare transfrontalieră (IPA CBC) Serbia - România va cuprinde trei județe din România și șase districte din Republica Serbia¹.

Zona programului se află în centrul Macroregiunii Europene a Dunării. Cele două state partenere includ o proporție mare a bazinului fluviului, suprafața lor totală reprezentând 10% din bazin în Serbia și 29% în România².

Suprafața totală este de 40.596 kmp (53,1% în România/ 46,9% în Serbia), inclusiv județele din România Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți, precum și districtele din Serbia (Severno Banatski, Srednje Banatski, Južno Banatski, Braničevski, Borski, Podunavski).

Hartă 1 Zona eligibilă a Programului IPA CBC România Serbia

¹ DG Regio: draft implementing acts. list of ETC programmes: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/experts_documents_en.cfm#2

² <http://www.icpdr.org/main/danube-basin/countries-danube-river-basin>

Zona eligibilă este divizată în două regiuni NUTS2 în România și două regiuni NUTS2 în Serbia.

În Serbia, cele trei districte din Banat aparțin de Provincia Autonomă Voivodina, o entitate administrativă clasificată drept regiune statistică NUTS2 conform cu legea 46/2010, care a revizuit unitățile statistice teritoriale din Serbia conform cu criteriile UE. Districtele Braničevski, Borski și Podunavski aparțin de regiunea statistică NUTS2 din Sudul și Estul Serbiei.

În România, județul Mehedinți aparține de Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest. Cele două județe - Caraș-Severin și Timiș, aparțin de Regiunea de Dezvoltare Vest.

Țara	Unitățile NUTS3:	Statut administrativ	Capitală/ reședință de județ
România	Timiș	Județ (NUTS2 Vest)	Timișoara
	Caraș-Severin	Județ (NUTS2 Vest)	Reșița
	Mehedinți	Județ (NUTS2 Sud Vest)	Drobeta Turnu-Severin
Republica Serbia	Severno-Banatski	Severno Banatski (parte din Provincia Autonomă Voivodina, NUTS2 ³)	Kikinda
	Srednje-Banatski	Srednje Banatski (parte din Provincia Autonomă Voivodina, NUTS2)	Zrenjanin
	Južno-Banatski	Južno Banatski (parte din Provincia Autonomă Voivodina, NUTS2)	Pančevo
	Braničevski	District (parte din Regiunea NUTS2 Serbia de Sud-Est)	Požarevac
	Borski	District (parte din Regiunea NUTS2 Serbia de Sud-Est)	Bor
	Podunavski	District (parte din Regiunea NUTS2 Serbia de Sud-Est)	Smederevo

Tabel 1 Zone eligibile

³ According to the Law 46/2010 <http://www.mrrls.gov.rs/sites/default/files/attachment/UREDBA%20%20NOMENKLATURI%20STATISTICKIH%20TERITORIJALNIH%20JEDINICA%20latinica.pdf> Last accessed January 2014.

Teritoriul eligibil al Republicii Serbia reprezintă 20,8% din total, o cotă mai mare decât în România, unde cele trei județe eligibile reprezintă doar 9% din teritoriul național.

Lungimea graniței din teritoriile eligibile dintre România și Republica Serbia este de 546 km, din care 290 km (53,1%) pe fluviul Dunărea. Lungimea graniței din zona programului reprezintă 26% din granițele externe ale Republicii Serbia și 17% din granițele externe ale României.

De-a lungul acestei granițe comune există 5 treceri rutiere a frontierei care funcționează constant și 2 treceri feroviare cu funcționare constantă. De asemenea, există 6 porturi fluviale în Serbia și 3 pe țărmul românesc.

Conform cu recensământul din 2011⁴, în zonă trăiește o populație de aproximativ 2,4 milioane de persoane, ceea ce reprezintă aproximativ 9% din populațiile naționale combinate totale ale României și Republicii Serbia. Pe baza celor mai recente estimări, în zona eligibilă se produce aproximativ 7% din PIB-ul combinat al celor două țări.

Geografia regiunii este complexă și eterogenă.

Câmpiile Banatului se extind în nord în districtele Serbiei și județul Timiș. Mergând spre sud-est, dealurile de tranziție dintre câmpii și munți duc la centrul ocupat de lanțul Carpaților de sud, cu Munții Banat, Munții Țarcu-Godeanu și Cernei și cu înălțimi între 600 și 2100 metri în județul Caraș-Severin. Dunărea curge în câmpiile Banatului de sud, la granița cu districtul Braničevski și ajunge la granița dintre România și Serbia în vecinătatea Baziaș în România. În România, râurile Timiș, Cerna, Caraș și Nera traversează țara, unele dintre ele prin văi și chei spectaculoase. Este de menționat și canalul Bega, conectat la rețeaua Rin-Dunăre.

Între Munții Carpați din partea de sud și colinele submontane de nord-vest ale Munților Balcani, Dunărea curge prin cheile Porțile de Fier (Porțile de Fier este o altă denumire a Derdapska klisura și este de la Golubac la Simska klisura, 98 km. Poarta Derdap este jumătate pe partea română și jumătate pe partea sârbă). Partea română a cheiului constituie parcul natural Porțile de Fier, în timp ce partea sârbă constituie parcul național Derdap. În sud-est se află capătul de vest al Carpaților sudici. În districtul Borski se află munții Veliki Krš, Mali Krš și Stol, dominați de formațiunile karst, și sunt cunoscute colectiv ca "Gornjanski kras". În România, Munții Mehedinți au înălțimi de până la 1500 m. Înălțimile scad spre sud-

⁴ NIS Serbian Census 2011.

est, trecând prin dealuri la o câmpie înaltă spre capătul de vest al Câmpiei Române.

Relațiile dintre zona eligibilă și Regiunea Dunării pot fi analizate în următoarele domenii principale: dezvoltare socio-economică, mobilitate, energie, resurse naturale și culturale, riscuri de catastrofe de mediu.

În toate aceste domenii de interacțiune pot fi identificate provocări și oportunități, conform cu dimensiunea fenomenelor, locale, regionale sau internaționale și conform cu principalii factori determinanți, precum schimbările de mediu la nivel global, piețele internaționale de turism. Le putem considera domenii de interdependență sau sinergie sau concurență.

În unele zone se poate identifica o puternică interdependență între zona eligibilă și regiunea mai largă a Dunării. Aceste zone sunt dominate de factori internaționali și inter-regionali, cu impacturi care depășesc în mare parte dimensiunea regională. Câteva exemple: reducerea și prevenirea poluării pe uscat, apă și în aer de către sursele industriale și urbane, controlul și reducerea riscurilor de mediu, dezvoltarea integrării Rețelelor Europene de Transport. În aceste zone, acțiunea partenerilor din programul CBC trebuie concentrată pe integrarea strategiilor locale cu cele globale la nivelul regiunii Dunării.

În alte zone există o interacțiune puternică permanentă, însă principalii factori determinanți depind cel puțin parțial de factorii locali, drept urmare actorii locali pot beneficia de un oarecare grad de autonomie, planificând intervenții care nu depind în totalitate, dar pot beneficia, de cooperare la nivelul regional Dunărean vast.

Printre aceste zone, se poate menționa conservarea resurselor de mediu, biodiversitatea, peisajul; dezvoltarea surselor energetice regenerabile, creșterea accesibilității și conectivității, reducerea surselor de poluare localizate, promovarea inițiativelor inovatoare inteligente.

În final, există zone de interacțiune competitivă, în care singurele teritorii din regiunile Dunării sunt cel puțin parțial „în concurență” una cu cealaltă, deoarece actorii locali vizează aceleași nișe de piață sau aceiași parteneri globali.

Două exemple ale acestui tip de interacțiune pot fi cele ale: atracției turismului tematic (turism cultural, turism natural), atragerea investițiilor străine directe.

În zona eligibilă, se pot identifica principalele potențiale de acțiune în domeniile protecției mediului, inovației inteligente, accesibilității, energiei regenerabile. Majoritatea acestor zone pot viza o interacțiune sinergică cu Regiunile Dunărene.

În alte zone, în special promovarea turismului de-a lungul Fluviului Dunărea, dezvoltarea serviciilor de transport, noduri multimodale, promovarea grupurilor de cercetare și inovare, trebuie stabilită o acțiune cooperativă, pentru a maximiza sinergia și a evita impactul negativ al concurenței.

Principalele rezultate ale TA (textul complet disponibil în anexă) sunt prezentate pe scurt mai jos:

Structura și dinamica socială și demografică

- Număr similar de locuitori de cele două părți ale graniței;
- Populație distribuită inegal, cu densitate redusă în zonele rurale și în munți, densitate mai mare la câmpie în Câmpiile Banatului de Sud și de Nord;
- Scăderea populației în întreaga zonă eligibilă, toate teritoriile Serbiei și mare parte din România pierzând populație, deseori cu mai mult de 10% într-un deceniu;
- Îmbătrânirea serioasă a populației drept consecință a emigrării și declinului natural, în special în zonele rurale și în sud-est.
- Un singur pol urban mare, Timișoara, în interiorul zonei. Doi poli urbani în Serbia foarte aproape de marginea zonei eligibile (Novi Sad și Belgrad);
- Majoritatea regiunilor predominant rurale, în partea de sud-est izolate, în special luând în considerare accesul limitat la polii urbani mari;
- Numeroase minorități etnice în zonă, comunități vaste de ungari în nord, comunități de romi prezente în toate zonele. Comunități de români în special în centrul și sudul zonei eligibile din Serbia și comunități de sârbi în Timiș și Caraș Severin.
- Tendința demografică naturală este negativă în majoritatea zonelor, cu tendințe pozitive limitate în județul Timiș;
- Majoritatea fluxurilor migratoare sunt direcționate spre exteriorul zonei eligibile; cota limitată a migrației este direcționată spre zonele metropolitane din România.

Structura și dinamica economică

- Dezvoltarea economică a întregii zone, măsurată cu PIB pe cap de locuitor, se apropie de nivelurile naționale, însă media este rezultatul dualismului puternic, în special între nord și sud-est, pe ambele părți ale graniței;
- În România, în Timiș, PIB-ul/ cap de locuitor este aproape dublu față de media națională, în Caraș Severin și Mehedinți este cu 30% mai mic;

- În Serbia, în provincia autonomă Voivodina, nivelul PIB-ului este aproape la nivelul mediei din Serbia, în timp ce în Braničevski și Borski este cu 40% mai mic. Printre districtele Banat din Voivodina, nordul este ultimul în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor;
- În nord, polul de creștere al județului Timiș generează un impact care se extinde dincolo de granițe, producând un potențial pentru interacțiuni transfrontaliere;
- În centru și sud-est, nivelul comparabil al PIB și structura similară atrage mai mult parteneriate bilaterale decât fluxuri unilaterale.

În ceea ce privește sectoarele economice:

- Agricultură prezintă o distribuție calitativă și cantitativă, precum și nivele ale productivității foarte dualiste, între câmpiile din Banat și Timiș și regiunea Munților Carpați;
- Minerit: metalele și petrolul reprezintă o specializare istorică în zonă; în ultimele decenii aceasta s-a confruntat cu o scădere bruscă datorită factorilor structurali, calității și cantității rezervelor și concurenței internaționale ale noilor producători;
- Energie: capacitate energetică hidro foarte mare pe centralele Dunării și unele centrale mai mici pe alte râuri, potențial de dezvoltare în resurse regenerabile, în special biomasă în regiunile centrale și de sud-est.
- Producție producții tradiționale în mare parte din zona eligibilă; creștere puternică a sectoarelor inovatoare în ultimii ani, datorită și fluxurilor FDI puternice în regiunile din Serbia și România;
- Servicii de bază în sănătate, educație, comerț utilitar, transport, prezente în zonă. Servicii avansate concentrate puternic în polii urbani ai județului Timiș din România, centre mai mici, deseori conectate la instituții de top din Serbia.

Piața muncii

- Rată de activitate pe sector: Dualism puternic între zona eligibilă de nord (forța de muncă este concentrată în producție, activitate agricolă redusă) și centru-est (forța de muncă este concentrată în agricultură);
- În zona eligibilă, rata ocupării forței de muncă este mai mică decât media națională; rată mică de activitate;

- Disparități puternice în cadrul zonei eligibile, între județul Timiș, cu rate de șomaj foarte mici și rate de activitate mari, și alte județe și districte cu rate de șomaj mai mari în sud-est;
- Dualism puternic de-a lungul graniței în nord, cu rată de ocupare mare în România și rată de șomaj ridicată în districtul învecinat;
- Pe piața muncii sunt diferențe limitate în rândul femeilor și bărbaților în ceea ce privește rate șomajului.

Incluziune socială și sărăcie:

- Zona este afectată de sărăcie și excluziune socială pentru cote mari de populație, concentrată pe zonele rurale și în regiunile montane ale Carpaților.
- Principalii factori de excluziune socială și sărăcie par a fi șomajul și capacitatea de a accesa servicii de bază din cauza izolării.
- Rate de șomaj semnificativ mai mari în rândul populației tinere active din zonele rurale și în rândul minorităților române.

Servicii medicale

- În zona eligibilă, disponibilitatea serviciilor medicale este relativ omogenă, cu o excepție în Timișoara, unde concentrația centrelor de servicii medicale este aproape de dublu față de restul zonei eligibile.
- Centrele universitare de medicină sunt localizate în Timișoara, în interiorul zonei eligibile, și în Novi Sad, Belgrad, Nis la marginea zonei în Serbia.
- În ultimii ani, conform cu informațiile furnizate de actorii locali, s-a dezvoltat o creștere intensivă a centrelor private pentru servicii medicale, inclusiv spitale private, în toată zona eligibilă, în special în principalele centre urbane.
- Acest proces poate conduce la o disparitate mai mare a accesibilității centrelor medicale în rândul populației urbane și rurale și grupurilor active și non-active (bătrâni, grupuri dezavantajate).

Infrastructurile de transport public și ICT

- Zona eligibilă este bine conectată cu principalele Rețele Europene, poziție centrală în rețeaua de bază Rin-Dunăre din Europa;
- Disparități în accesibilitatea rețelei internaționale în rândul zonelor eligibile.

- Zonele apropiate de Belgrad și Timiș sunt mult mai accesibile din rețelele internaționale față de celelalte;
- Zonele din câmpie sunt mai bine conectate decât cele periferice și din zona montană; densitatea și calitatea rețelei de transport local sunt mai reduse decât media națională;
- Viteza mică a serviciilor de transport public reduce accesibilitatea zonelor rurale și izolate;
- Accesibilitatea trecerilor de frontieră este suficientă, însă calitatea infrastructurilor este slabă;
- Interconectarea zonei eligibile este limitată de calitatea infrastructurii și distanțe;

Resurse de mediu și infrastructuri

- Segmentarea terenurilor și acoperirea cu agricultură domină în nord-vest și zonele montane și de pădure domină în sud-est, cu o concentrare a activității umane (ex. mine);
- Mediu natural bogat și patrimoniu cultural cu multe atracții mici și dispersate care sunt afectate de abandon în zonele periferice sau de supra-exploatare în câmpii;
- Număr mare de regiuni NATURA 200 și Zone Naturale Protejate ce acoperă o mare parte din suprafața programului;
- Râuri și corpuri de apă modificate în mare parte și cu potențial ecologic slab adus de deversările agricole, industriale și municipale;
- Nivel relativ redus al serviciilor de aprovizionare cu apă și epurare în special în zonele rurale și dificultăți de depășire a acestora cu abordări convenționale;
- Infrastructura de mediu este deseori depășită, slabă și cu perspective limitate de finanțare dincolo de exploatarea și întreținerea rudimentară;
- Tratarea deșeurilor municipale este în formare și se bazează pe depozite de deșeurii simple sau gropi necontrolate;
- Poluarea aerului în centre urbane drept consecință a traficului și a standardelor insuficiente cu privire la emisiile industriale;
- Focare și riscuri de mediu, în special datorită activității industriale și mineritului din trecut și din prezent, în multe cazuri în zonele izolate cu mecanisme insuficiente de protecție civilă;
- Riscuri de inundații (fluviale și aluviuni) în diferite părți ale zonei programului;

- Sisteme de conștientizare a inundațiilor și îmbunătățirea protecției la dezastru și conectare la rețele europene dar încă subdezvoltate la nivel local

Turism

- Potențial relevant pentru diferite tipuri de turism pe ambele părți ale graniței, pe baza resurselor naturale și istorice și pe activități culturale și de afaceri care atrag cererea de turism;
- Ecoturismul în zonele protejate, turismul cultural cu patrimoniu istoric, turismul de afaceri generat de integrarea internațională în creștere a grupurilor industriale și polurilor comerciale, prezintă cel mai mare potențial;
- Resursele sunt rate în teritoriu, producând un potențial pentru rețelele integrate de turism, mai mult decât pentru atracțiile de turism local; Toate punctele de atracție turistică prezintă un potențial de integrare în rețelele transfrontaliere;
- Infrastructura de cazare este sub-exploatată, semnalizând nevoia de investiții indirecte în acțiuni coordonate pentru creșterea atractivității și cererii naționale și internaționale;
- Conexiunile internaționale sunt adecvate pentru călătoriile turistice în zonă, însă calitatea infrastructurilor de transport local și a serviciilor este slabă, ceea ce restrânge dezvoltarea ofertelor coordonate și inițiativelor transfrontaliere;

Educație, cercetare și inovare

- Sistemul de învățământ trece prin schimbări structurale intensive în ambele țări;
- Învățământul primar și secundar este corespunzător cantitativ în zona eligibilă; există diferențe limitate în învățământul pre-primar, mai dezvoltat în România.
- Zona programului prezintă o distribuție inegală a polilor de învățământ superior și cercetare;
- Școlile private sunt în creștere în ambele țări, însă informațiile statistice disponibile sunt limitate;
- În partea de nord a zonei eligibile din România, există multe poluri universitare cu potențial național și internațional;
- În Serbia nu există poli universitari mari în PA, dar multe sunt situate la marginea polilor urbani principali, accesibile pentru populația locală;

- Există multe centre de cercetare pe partea română, mai puține pe partea sârbă.
- Nevoi comune de îmbunătățire a eficienței și calității în învățământ;
- Nevoi comune de îmbunătățire a accesului la învățământ pentru grupurile dezavantajate;

Lecții învățate în perioada curentă de programare

Obiectivele specifice ale programului curent sunt adresate prin 3 Axe Prioritare tematice:

- AP 1 „Dezvoltare economică și socială” este corelată direct cu Obiectivul Specific 1;
- AP 2 „Mediu și pregătirea pentru situații de urgență” este corelată direct cu Obiectivul Specific 2;
- AP 3 „Promovarea activităților people-to-people”

Conform cu feedback-ul de la actorii relevanți, Strategia Programului este coerentă cu mediul socio-economic al zonei transfrontaliere și atât logica intervenției cât și nevoile rămân valabile. După evaluarea schimbărilor economice și structurale ce au survenit în perioada de implementare a programului, ipotezele analizei SWOT au rămas în mare parte aceleași, marcate de criza economică.

Cu toate acestea, conform cu sondajul efectuat în timpul exercițiului de evaluare a Programului, actorii relevanți au considerat strategia prea larg definită, fără concentrare pe prioritățile specifice de dezvoltare aplicabile zonei.

Actorii interesați ai Programului au evidențiat și nevoia unei coordonări mai puternice cu nivelul central administrativ din fiecare țară și cu AM și alte Programe IPA ce acoperă regiunile eligibile suprapuse (România - Serbia, Ungaria - Serbia și Bulgaria - Serbia) și cu strategiile macroregionale europene relevante pentru regiunea transfrontalieră⁵.

Distribuția teritorială a proiectelor arată că toate județele și districtele au fost implicate, în ambele țări cel puțin o cerere fiind depusă de marea parte a municipalităților.

Se poate observa o concentrare a cererilor de proiect în județul Timiș și în centrul și sudul Banatului, atât în ceea ce privește numărul cererilor cât și costul total al proiectelor. Cu toate acestea, distribuția relativă a cererilor de proiect, în

⁵ Evaluation Report Romania-Republic of Serbia Programme 2012

comparație cu populația, demonstrează că județele Caraș Severin și Mehedinți au fost și mai active decât județul Timiș, iar provincia Borski a fost mai activă decât cele două județe din Banat.

Rezultatele celor două cereri de proiecte întreprinse în perioada de implementare a programului au demonstrat că grupurile vizate au generat un număr mare de proiecte ce adresează toate prioritățile.

S-a observat o performanță ușor mai scăzută pentru prioritatea 2, Mediu și Pregătirea pentru situații de urgență. Conform cu actorii relevanți, principalul motiv se datorează dificultății ONG-urilor în accesarea acestei priorități.

A doua cerere, dedicată priorității 2 coordonate cu strategia Regiunii Dunării, a condus la aprobarea a 4 proiecte cu privire la protecția mediului și managementul situațiilor de urgență. Cu toate acestea, implementarea acestor proiecte trece prin unele dificultăți datorită complexității administrative asociate cu bugetul mai mare și cu contextul tehnic.

Pe baza lecțiilor învățate în perioada curentă, partenerii așteaptă o confirmare a majorității obiectivelor perioadei curente și o generare eficientă a unor proiecte comune. Majoritatea actorilor chiar așteaptă o atenție mai puternică pe rezultate concrete, și pe identificarea acțiunilor capabile să genereze un impact permanent în zona eligibilă.

Principalul instrument identificat pentru realizarea acestor obiective este cel al proiectelor strategice, ce implică factori cheie pe unele dintre cele mai relevante obiective, în special în domeniile de accesibilitate, infrastructura de transport și mediu.

A apărut și scopul comun de simplificare a procedurilor de management, în special pentru scurtarea duratei procedurilor de selecție și contractare.

Note mai detaliate asupra experienței actuale sunt discutate mai jos, în cadrul identificării opțiunilor strategice.

Analiza SWOT

Pe baza Analizei Teritoriale (AT) și consultărilor dintre potențialii beneficiari și actorii relevanți, a fost elaborată o analiză SWOT a zonei. Analiza SWOT se concentrează pe aspectele relevante pentru identificarea provocărilor de dezvoltare, ce pot fi adresate prin programul CBC. Aceasta este grupată în 6 puncte principale, în conformitate cu Analiza Teritorială.

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Structura socială și demografică	<p>Prezența polilor urbani accesibili pentru o parte importantă a populației.</p> <p>Număr egal al populației pe cele două părți ale graniței în AP, facilitând un parteneriat echilibrat.</p> <p>Istorie îndelungată a cooperării dintre România și Serbia</p> <p>Tradiție de respect și coexistență între grupurile etnice</p>	<p>Mare parte a populației trăiește în așezări mici distribuite în zone rurale izolate, care nu pot concura cu polii urbani mari, populație redusă</p> <p>Cotă mare a populației este cu risc de sărăcie</p>	<p>Sprrijin UE pentru creșterea incluziunii sociale</p> <p>Legături sociale și culturale în dezvoltare între RO și SR</p> <p>Integrare în cadrul macroregional, regiunea Dunării UE.</p>	<p>Îmbătrânirea continuă a populației.</p> <p>Atractivitate relativă a zonelor metropolitane, datorită și integrării în UE, redresarea emigrării și accelerarea marginalizării zonelor rurale</p> <p>Populație în scădere, în special în rândul persoanelor tinere active.</p>
Economie, dezvoltarea IMM-urilor,	<p>Prezența polilor economici dinamici în zonă.</p> <p>Prezență industrială tradițională cu „ecosisteme” locale în funcțiune.</p> <p>Atractivitate și capacitate</p>	<p>Dualism puternic în dezvoltarea economică, între județele mai avansate (Timiș, Banat) și altele, în sectoare industriale, dezvoltarea IMM-urilor, servicii,</p>	<p>Creșterea grupurilor industriale și comerciale din interiorul AP și la margine, promovând afacerile și facilitând accesul la servicii și</p>	<p>Incertitudini în scenariul economic global și economic, ce conduce la scăderea investițiilor (naționale și FDI)</p> <p>Persistența ratelor</p>

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Piața Muncii	<p>pentru FDI, depășind criza globală.</p> <p>Disponibilitate ridicată a resurselor locale, în teren agricol, rezerve minerale, energie regenerabilă.</p>	<p>Acces redus la servicii de bază în zonele rurale și cele izolate</p> <p>Nivel mare al ratei șomajului în rândul districtelor și județelor</p>	<p>locuri de muncă pentru rezidenți.</p> <p>Investiții sprijinite de strategia IPA II în Serbia și Politica de Coeziune în România, oferind potențiale sinergii cu inițiativele transfrontaliere</p>	<p>ridicate ale șomajului, datorită creșterii economice slabe la nivel național</p>
Infrastructurile de transport, Accesibilitate, Conexiunea CBC	<p>Locație strategică în Rețeaua de Coridoare Europene</p> <p>Accesibilitate bună din centrele mai mari la destinațiile naționale și internaționale, datorită conexiunilor feroviare, rutiere și aeroportuare naționale adiacente</p> <p>Bună disponibilitate a trecerilor de frontieră</p>	<p>Calitate slabă a infrastructurilor de transport local și intraregional pentru mutare în Zona Programului</p> <p>Limitări severe ale accesibilității în zonele rurale și montane.</p> <p>Nivel eterogen al serviciilor în punctele de trecere a frontierei.</p> <p>Eficiență slabă a serviciilor de</p>	<p>Simplificarea procedurilor de obținere a vizei, ceea ce facilitează mobilitatea și interacțiunea transfrontalieră.</p> <p>Noi infrastructuri și servicii dezvoltate în rețelele coridoarelor UE</p> <p>Tehnologii soft pentru dezvoltarea, exploatarea</p>	<p>Criza financiară limitează capacitatea administrației locale de a întreține infrastructurile de transport local.</p> <p>Riscuri de securitate datorate creșterii fluxurilor de trafic ilegal (migrări ilegale, contrabandă, în special pe rutele fluviale).</p>

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
	<ul style="list-style-type: none"> Infrastructuri de transport multimodal ușor accesibile în mare parte din zona programului 	transport local. Dezvoltare slabă a sistemelor de monitorizare a transportului în comun pe Dunăre;	și monitorizarea unor servicii de transport mai eficiente Infrastructură avansată de monitorizare a transportului pe Dunăre pe partea română.	
Resurse de mediu, naturale și culturale , Turism	Nivel redus al populației în zonele periferice ale locurilor pitorești Resurse naturale majore pentru dezvoltarea turismului: parcuri naționale și naturale, izvoare termale, păduri și zone de o frumusețe naturală extraordinară. Diversitate culturală, etnică și naturală ridicată, generând atractivitate pentru afaceri și turism.	Focare și riscuri de mediu, în special datorită activității industriale și a mineritului din trecut și din prezent Infrastructura de mediu este depășită Sistemele de pregătire și protecție în caz de dezastru se îmbunătățesc însă sunt încă ineficiente în special la nivel local. Riscuri de inundații (fluviale și aluviuni) în diferite părți ale	Strategii europene de protecție a mediului în macroregiuni, oferind sprijin suplimentar pentru strategiile locale (regiunea Dunării) Modele sprijinite internațional de răspuns voluntar local în caz de dezastru și sisteme de pregătire cu costuri generale mici disponibile la nivel european	Declin demografic al zonelor marginale, crescând riscul de degradare a mediului datorită abandonării așezărilor și zonelor industriale. Schimbări climatice care conduc la evenimente extreme ridicate: inundații, ploi abundente, incendii de pădure, secetă etc.

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
	Densitate redusă a populației și presiune scăzută în zonele atractive naturale și izolate	<p>Zonei Programului</p> <p>Dispersia punctelor de interes turistic în poli mici într-un teritoriu vast, limitând capacitatea de a trage cerere internațională</p> <p>Exploatare insuficientă a infrastructurilor turistice existente, conducând la o productivitate redusă și la non-sustenabilitatea investițiilor private</p>	<p>Creșterea noilor modele de turism atrase de resurse locale. (Ecoturism, turism rural, turism de afaceri).</p> <p>Rețele internaționale ce promovează oferte integrate (de ex. drumuri verzi de-a lungul Dunării)</p>	<p>Riscuri ce apar în afara Zonei Programului, ex. poluarea în amonte de Dunăre, care poate avea impacturi severe în regiune;</p> <p>Scurtarea bugetelor publice și lipsa fondurilor pentru reînnoirea infrastructurii de mediu și regenerarea terenurilor industriale abandonate</p> <p>Creșterea concurenței în rândul destinațiilor turistice naționale și europene.</p>
Educație , Cercetare &	Poli de institute de cercetare avansate și universități în AP și la marginea zonei eligibile (ex. Timiș, Belgrad)	Nivel scăzut al educației universitare în rândul populației adulte din unele districte.	Implicarea Vojvodina și a Timișului în strategiile europene pentru specializare inteligentă	Populația universitară în scădere datorită tendințelor demografice negative, reducând

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Dezvoltare, Inovare	Existența polilor de excelență și a poveștilor de succes (ex. Timiș, Vrșac), în zona RTD	Performanțe slabe ale sistemelor de învățământ primar și secundar, care afectează calitatea educației. Acces inegal la ICT, prăpastie digitală în zonele rurale izolate Disponibilitate redusă a serviciilor de învățământ, în special în zonele izolate	Strategia regiunii Dunării generează oportunități de parteneriate pentru inovare	disponibilitatea serviciilor de învățământ, în special în zonele izolate. Criza financiară conduce la reducerea investițiilor în învățământul public în zonele izolate, care nu sunt atractive pentru entitățile private
Instituțiile locale și societate a civilă	Implicare puternică a grupurilor societății civile în parteneriate transfrontaliere. Rețele private și publice existente, ce oferă posibilitatea cooperării în mai multe domenii tematice, educație și cultură etc.) Tradiția schimburilor transfrontaliere în trecut	Greutăți administrative și capacități limitate în instituțiile publice, ceea ce limitează interacțiunile transfrontaliere Dificultăți și întâzieri în implementarea proiectelor din perioada curentă de programare, ceea ce creează obstacole pentru noi	Începerea oficială a negocierilor de aderare pentru Serbia, promovând participarea la CBC Legături economice îmbunătățite între România și Republica Serbia	Nivel redus de sprijin de la autoritățile naționale sau inexistența politicilor naționale pentru sprijinirea creării parteneriatelor transfrontaliere.

Sector	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
		parteneriate și generarea de proiecte.		

Elementele Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări au fost identificate pentru fiecare dintre secțiunile Analizei Teritoriale în baza celor mai relevante rezultate ale analizei structurii și dinamicii recente a sistemului social și economic din zona eligibilă.

Elementele SWOT ale sistemului social și demografic sunt sprijinite de indicatori calitativi și cantitativi în capitolul 3 și 5 din AT. Indicatorii din capitolul 3 despre migrația externă, îmbătrânirea populației și echilibrul natural, sprijină identificarea principalelor puncte slabe și relevanța amenințării populației în scădere. Indicatorii cu privire la ruralitate și izolare discutați în capitolul 3 și informațiile calitative furnizate în paragraful 5.3 cu privire la sărăcie și excluziune socială, sprijină identificarea riscului de sărăcie ca unul dintre cele mai importante puncte slabe ale zonei eligibile.

În ceea ce privește Economia, Dezvoltarea IMM-urilor, Piața Muncii, indicatorii cu privire la influxurile FDI, elementele analizei SWOT sunt sprijinite de indicatori cantitativi și calitativi prevăzuți în capitolele 3, 4, 5. Printre altele, indicatorul densității IMM-urilor sprijină clasificarea punctelor tari, în timp ce nivelul PIB-ului pe cap de locuitor, în special disparitățile acestui indicator în rândul zonelor eligibile, iar indicatorii privind rata șomajului sprijină identificarea punctelor slabe, în special dualismul din dezvoltarea economică.

Analiza infrastructurii de transport, accesibilității, conexiunii CBC, bazată pe indicatorii statistici furnizați de autoritățile naționale și cele de la nivelul UE, conduc la identificarea principalelor puncte tari din locația zonei eligibile în punctul cheie al rețelei de transport european, așa cum este definită de regulamentul recent privitor la strategia europeană de transport. Principalele puncte slabe și amenințări sunt sprijinite de analiza densității și calității infrastructurilor de transport în zona eligibilă. O analiză detaliată a punctelor de trecere a frontierei și a traficului în punctele principale, a condus la identificarea unor puncte slabe în această zonă.

În ceea ce privește Resursele de mediu, naturale și culturale și Turismul, analiza SWOT se bazează pe indicatorii calitativi și cantitativi prevăzuți în capitolele 8 și 9 din AT. Aceste subiecte sunt prezentate într-un singur titlu SWOT, deoarece sunt inter-corelate îndeaproape, calitatea mediului constituind un aport intermediar esențial pentru turism. Sursele esențiale au fost seturile de date compilate de Agenția Europeană de Mediu, care au fost procesate în GIS, creând vizualizări ale informațiilor cantitative, în special cu privire la valorificarea terenurilor și acoperirea acestora, poziția surselor principale de poluare și zona protejată și

sensibilă. De asemenea, constatările analizei SWOT au fost sprijinite de Planurile de Management al Bazinelor Hidrografice bazate pe Directiva Cadru privind Apa (compilată de Conferința Internațională privind Protejarea Fluviului Dunărea) și de Sistemul European de Conștientizare a Inundațiilor. Alte detalii au fost colectate din evidențe ale autorităților sectoriale sau spațiale relevante și prin informațiile furnizate de experții locali (ex. experți ai Agențiilor de Dezvoltare Regională și N.A. din Serbia).

În ceea ce privește Educația, Cercetarea & Dezvoltarea și Inovarea, principalele aspecte discutate în Analiza Teritorială folosind indicatori cantitativi și calitativi sunt cele privitoare la prezența polilor de cercetare universitară în zonă sau în imediata apropiere, realizarea educațională în rândul populației active, noile oportunități create de implicarea în strategia de inovare inteligentă a UE, amenințările generate de marginalizarea zonelor rurale

Aspectele legate de instituțiile locale și societatea civilă au fost în special discutate de actorii relevanți și potențialii beneficiari în consultările ce au avut loc în zona eligibilă.

Identificarea principalelor provocări și potențialelor neabordate

Pe baza constatărilor analizei SWOT, au fost formulate mai multe răspunsuri strategice folosind metoda „legăturilor directe”. Această metodă identifică patru tipuri de răspunsuri:

- **răspunsuri de extindere/ de accelerare a creșterii**, combinând punctele tari și oportunitățile cu scop în, spre exemplu, accelerarea creșterii socio-economice și exploatarea avantajelor comparative;
- **răspunsuri de ajustare a structurilor**, combinând punctele slabe și oportunitățile, cu scop în înfruntarea deficitelor structurale și sustenabilitatea creșterii socio-economice;
- **răspunsuri de stabilizare**, combinând punctele tari și amenințările, cu scop în neutralizarea sau compensarea tendințelor negative și proceselor dincolo de controlul regiunii;
- **răspunsuri preventive**, combinând amenințările și punctele slabe, cu scop în precauție și atenuarea dezvoltărilor negative care afectează creșterea economică.

Tabel 2 Formularea politicii elementare pe baza constatărilor analizei SWOT

	Puncte tari	Puncte slabe
Oportunități	Răspunsuri de extindere/ de accelerare a creșterii	Răspunsuri de ajustare
Amenințări	Răspunsuri de stabilizare	Răspunsuri preventive

Sursa: reprezentare proprie

Programele CBC, fiind teritoriale și integrative, îmbrățișează de obicei o combinație de răspunsuri. Cu toate acestea, metoda descrisă mai sus a fost folosită pentru definirea sistemică și delimitarea principalelor provocări și potențialelor neabordate folosite ca baza pentru strategia de definit.

1.1.2 Justificarea alegerii priorităților tematice

În următoarele tabele sunt discutate PT propuse de regulamentul IPA II. În tabelul 4 sunt discutate PT selectate pentru program. În Tabelul 5 sunt discutate celelalte PT. Discuția evidențiază modul în care selectarea celor 4 PT s-a bazat pe o clasificare a importanței și a impactului PT pentru nevoile și provocările de dezvoltare din Zona de Programare.

Tabelul 3 Justificarea alegerii priorităților tematice

Prioritatea tematică selectată	Analiza relevanței pentru program și justificarea alegerii
a. Promovarea ocupării forței de muncă, mobilității muncii și incluziunii culturale și sociale de-a lungul frontierei	Prioritatea Tematică este deosebit de relevantă deoarece combină condiții importante pentru stabilizarea populației și realizarea dezvoltării sustenabile prin adresarea oportunităților atractive de ocupare, furnizarea serviciilor medicale și sociale și incluziunea socială. Activitatea transfrontalieră în aceste domenii a crescut în ultimii ani iar această tendință se așteaptă să accelereze.
b. Protejarea mediului,	Prioritatea Tematică este deosebit de relevantă

Prioritatea tematică selectată	Analiza relevanței pentru program și justificarea alegerii
promovarea adaptării la, și atenuarea schimbărilor climatice, prevenirea și managementul riscurilor	deoarece protejarea mediului și eliminarea și atenuarea focarelor și pericolelor existente pentru mediu și adaptarea la noi riscuri este considerată o condiție absolută pentru orice plan de dezvoltare. Protecția mediului și managementul riscurilor sunt, prin definiție, transfrontaliere.
c. Promovarea unui transport sustenabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice	Prioritatea Tematică este deosebit de relevantă deoarece funcționarea, mobilitatea eficientă și ecologică și infrastructura de transport, precum și infrastructurile utilitare publice reprezintă condiții absolute pentru o zonă inclusivă, atractivă și echilibrată. Dimensiunea CBC este subliniată de nevoia de concentricitate transfrontalieră îmbunătățită și de nevoia de a ajusta infrastructura la standardele de performanță, fondurile disponibile și schimbările demografice.
d. Încurajarea turismului și patrimoniul cultural și natural	Prioritatea Tematică este deosebit de relevantă deoarece potențialul natural și cultural al zonei este un avantaj comparativ semnificativ al zonei și o valoare importantă pentru dezvoltare ce se întinde de-a lungul frontierei. Proiectele CBC pot ajuta la obținerea unor mase critice și pot demonstra efecte imediate.

Tabelul 4 Analiza importanței pentru PT neselectate

Alte priorități tematice neselectate în Program	Analiza relevanței în zona eligibilă și a impactului asupra strategiei programului
e. Investiții în tineret, educație și competențe	Prioritatea Tematică este relevantă pentru zonă; cu toate acestea, sfera posibilelor măsuri este foarte

Alte priorități tematiche neselectate în Program	Analiza relevanței în zona eligibilă și a impactului asupra strategiei programului
	<p>mare pentru a fi abordată eficient.</p> <p>Dezvoltarea învățământului și a competențelor este integrată în toate Axele Prioritare ca măsuri orientative cu o concentrare tematică clară pe subiectul fiecărei Axe Prioritare.</p> <p>Aceste aspecte pot fi tratate drept o chestiune orizontală.</p>
f. Promovarea guvernării locale și regionale și dezvoltarea capacității administrative și de planificare a autorităților locale și regionale.	<p>Prioritatea Tematică este în general relevantă; cu toate acestea, dezvoltarea capacităților autorităților locale și regionale este inerentă în diferite Axe Prioritare. Există un potențial redus de adresare a conducerii ca fiind „de sine stătătoare” din cauza structurii administrative a zonei.</p> <p>Dacă este relevant, în special în Prioritățile Tematiche b) și c), este adresată explicit dezvoltarea capacităților în planificare.</p>
g. Creșterea competitivității, dezvoltarea afacerilor, comerțului și a IMM-urilor	<p>Prioritatea Tematică este în general relevantă; cu toate acestea, promovarea și sprijinul direct pentru IMM-uri nu se află printre prioritățile care pot fi adresate cel mai bine de programul IPA CBC, din cauza eterogenității eventualei cereri, complexității implicațiilor procedurale și legale legate de Ajutorul de Stat, care cresc greutatea administrativă la un efect limitat.</p> <p>Cu toate acestea, efectele secundare asupra dezvoltării IMM-urilor sunt generate de acțiuni implementate prin prioritatea a și d pentru sectorul de turism.</p>
h. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice,	<p>Prioritatea Tematică este în general relevantă; cu toate acestea, zona programului în structura actuală, în ceea ce privește resursele umane, centrele de</p>

Alte priorități tematice neselectate în Program	Analiza relevanței în zona eligibilă și a impactului asupra strategiei programului
inovării și ICT	cercetare, entitățile private, dinamica, conduc la neincluderea priorității printre cele mai importante pentru acțiuni în cadrul programului CBC. Alte programe europene și naționale pot fi folosite mai bine pentru a adresa nevoile și provocările din acest domeniu, iar acțiunile implementate în prioritatea a) și b) pot asigura, în special, un suport sinergic.

Prioritățile programului:

Conform cu rezultatele analizei și nevoilor și provocărilor identificate și pe baza lecțiilor învățate din programul actual, au fost stabilite patru priorități, fiecare conectată la un obiectiv tematic:

- 1- Promovarea ocupării forței de muncă și consolidarea serviciilor de bază pentru o creștere inclusivă (obiectivul tematic a)
- 2- Protecția mediului și managementul riscurilor (obiectivul tematic b)
- 3- Mobilitate și accesibilitate sustenabilă (obiectivul tematic c)
- 4- Atractivitate pentru turism sustenabil (obiectivul tematic d)

Contribuția așteptată a priorităților alese la obiectivele Agendei UE 2020,

Evaluarea relațiilor dintre provocări și nevoi și obiective pentru o creștere inteligentă, sustenabilă și integrativă

Ținte europene	Progres actual în România	Progres actual în Serbia ⁶	Status curent în zona programului RO-SR	Contribuția strategiei programului
Angajarea a	63.8%,	45,3 ⁷	Per ansamblu, situația este	Semnificativ. Prioritatea 1

⁶ Serbia, as candidate country has not established quantitative targets, current progress in the strategic areas are described according to available information, with direct and secondary, indirect indicators.

⁷ NIS Labour Force Survey 2012 published by the Statistical Office of the Republic of Serbia page 15

Ținte europene	Progres actual în România	Progres actual în Serbia ⁶	Status curent în zona programului RO-SR	Contribuția strategiei programului
75% din populația cu vârste între 20 și 64 de ani	(2012)	(2012)	similară cu nivelurile naționale din zona eligibilă. La nivel de județ/ district, există inegalități majore între județul Timiș și Mehedinți în România și Branicevski și sudul Banatului în RS.	promovează ocuparea forței de muncă, acțiuni comune pentru eficiența și accesul la piața muncii pentru grupurile dezavantajate
3% din PIB va fi investit în cercetare și dezvoltare	0.48% (2011)	0,73 % ⁸	În zona eligibilă, situația este similară cu nivelurile naționale, mai mici în districte sau provincii, mai mari în județul Timiș, cu cea mai mare concentrare de centre de cercetare	Indirect dar semnificativ. Prioritatea 2 și 3 Mediu și mobilitate promovează proiecte inovatoare ce vor cataliza investiții în cercetare și dezvoltare.
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% (în comparație cu nivelul din 1990) ⁹	51.84%	22.19% (1990-1998)	Emisiile de gaze cu efect de seră sunt reduse pe de o parte pe baza tendințelor activității economice și ale populației. Cu toate acestea, factorii de contribuție majori, precum complexele industriale depășite și agricultura intensă se aplică/	Indirect dar semnificativ. Prioritatea 3 promovează inovația pentru sisteme de transport sustenabile, în special căi maritime în sistemul Dunării,
20% din consumul total de energie din surse regenerabile (RES)	20.79% (2012)	26.5% (2011)	Hydrocentrale mari pe Dunăre, împărțite între două țări, produc o cotă semnificativă din producția totală din surse regenerabile și din producția totală de electricitate. Unitățile din România produc 35-40% din RES și în Serbia 20-25% din electricitatea totală).	Efecte directe datorate acțiunilor din prioritatea 2, în eficiență energetică, folosirea izvoarelor geotermale, energiei din apă, soare și vânt pentru producerea energiei electrice.
Reducere de 10 Mtoe	16.6% (2012)	-15% (1990-1998),	Consumul de energie primară parțial redus datorită tendinței	Efect indirect datorită îmbunătățirii eficienței

⁸ World bank Data <http://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS>

⁹ European Commission, (2014), SERBIA 2013 PROGRESS REPORT Accompanying the document COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL Enlargement Strategy and Main Challenges 2013-2014, Brussels Ministry of Environment and Spatial Planning, (2010), Initial National Communication of the Republic of Serbia under the United Nations Framework Convention On Climate Change, Belgrade

Ținte europene	Progres actual în România	Progres actual în Serbia ⁶	Status curent în zona programului RO-SR	Contribuția strategiei programului
(20%) în consumul de energie primară		tendință stabilizată	populației și măsurilor de eficiență energetică la nivel de industrie și locuințe. Cu toate acestea, noile stiluri de viață cresc consumul pe cap de locuitor.	energetice generate de proiecte din prioritatea 2 și 4
Mai puțin de 10% din copii supuși abandonului școlar prematur	17.4% (2012)	Conform cu sondajele ONU, 91% din copii au urmat învățământul primar în Serbia în 2007, 78% au urmat învățământul gimnazial.	În zona eligibilă, accesul la învățământul primar este similar cu ceea ce se observă la nivel național, în ambele țări. Un procentaj semnificativ mai mic se poate observa în rândul copiilor de etnie romă ¹⁰ Problema este mai gravă în rândul comunităților rome.	Efecte directe datorate impactului asupra grupurilor dezavantajate și sărăciei, pentru proiectele din prioritatea 1.
Cel puțin 40% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani trebuie să finalizeze învățământul liceal. Media în UE era de 24,285% în 2007. ¹¹	21.8% (2012)	6,5% din populația totală are învățământ liceal. 4,5% deține diplomă de învățământ superior. populația cu vârste între 25-64 ani cu studii	În zona eligibilă, situația este relativ mai gravă decât la nivel mediu național, în special în zonele codașe și pentru comunitatea romă.	Efecte indirecte datorate creșterii cererii locurilor de muncă cu profil înalt din sectoarele inovative: tehnologii de mediu, servicii culturale.

¹⁰ World data on Education UN International bureau of education. 2014. <http://www.ibe.unesco.org/en/services/online-materials/world-data-on-education.html>

¹¹ ERAWATCH Platform on Research and Innovation policies and systems http://erawatch.jrc.ec.europa.eu/erawatch/opencms/information/country_pages/rs/country?section=ResearchPerformers&subsection=HigherEducationInstitutions

Ținte europene	Progres actual în România	Progres actual în Serbia ⁶	Status curent în zona programului RO-SR	Contribuția strategiei programului
		superioare: 12.47%		
Persoanele cu risc de sărăcie sau excluziune trebuie să fie în număr mai mic cu 20 milioane (580.000 în RO) (în comparație cu nivelul din 2008)	240,000 (2011)	persoane cu risc de sărăcie 17,9% în 2008 - 24,6% în 2012. Rata riscului de sărăcie în 2008 (17,9% versus 23,4%) în 2012 (24,6% versus 22,6%). ¹²	Problema sărăciei și excluziunii sociale s-a intensificat în Serbia în ultimii ani, influențată de criza economică mondială. Situația din zona eligibilă este similară cu nivelurile naționale. Majoritatea cetățenilor săraci locuiesc în zone rurale. Se poate observa o reducere a ratei sărăciei în centrul Serbiei între 2007 și 2010, parțial datorită revizuirii definiției meta datelor.	Efecte indirecte datorate îmbunătățirii condițiilor de viață și a oportunităților de muncă create pentru grupuri dezavantajate în prioritatea 1, 3 și 4

1.2 Justificarea alocării financiare

Justificarea alocării financiare (suportul Uniunii) pentru fiecare prioritate tematică în conformitate cu cerințele de concentrare tematică (luând în considerare evaluarea ex-ante)

<1.2.1 type="S' maxlength="7000' input="M' >

Alocarea financiară la fiecare Prioritate a fost definită luând în considerare unele criterii de bază și folosind informațiile și feedback-ul primit cu consultarea partenerilor și actorilor locali:

- Proportionalitatea cu provocările și nevoile ce apar în analiza zonei eligibile și

¹² http://silk.stat.rs/Documents/PD10_366_engl.pdf and Government of the Republic of Serbia

“Monitoring Social Inclusion in Serbia” <http://www.inkluzija.gov.rs/wp-content/uploads/2013/07/Monitoring-Social-Inclusion-in-Serbia-Aug-2012-ENG-revizija.pdf>

adresate de fiecare prioritate;

- Potențialul de generare a proiectelor, estimate pe baza lecțiilor învățate din perioada de programare anterioară;
- Dimensiunea financiară așteptată a operațiunilor propuse, luând în considerare contextul tehnic, dimensiunea fizică, teritoriul vizat, numărul și/ sau tipologia grupurilor țintă luate în considerare;
- ideile și propunerile de proiect colectate în timpul consultărilor pentru programare cu actorii interesați și partenerii de program, în special pentru proiectele strategice;
- În continuare, pentru estimarea numărului de posibile proiecte din fiecare Axă Prioritară, s-a luat în considerare media. Însă, aceasta fiind o medie, Programul prevede nevoia de proiecte mai mici și mai mari în decursul implementării, după cum este recomandabil;

Alocarea financiară per Axă Prioritară este astfel:

- **Axa Prioritară 1 (PT a) Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru creșterea incluziunii** - alocarea bugetară planificată pentru Axa Prioritară 1 este de 17.997.500 EUR, corespunzător unui procent de 24% din total.

Alocarea se bazează pe trei justificări principale:

- Actorii interesați locali au demonstrat o capacitate puternică de generare a proiectelor în perioada de programare anterioară, în domeniile de cooperare pentru proiecte de incluziune socială, servicii medicale, cooperare culturală, iar experiențele vor fi cu siguranță capitalizate în următoarea perioadă de programare;
- Unele dintre acțiunile propuse pot include investiții în infrastructură și echipamente, cu costuri mai mari decât cele pentru acțiuni soft;
- Acțiunile propuse pot produce un impact relevant în toate comunitățile din zonele eligibile, iar numărul de propuneri de proiecte se așteaptă să fie foarte mare;

Prioritatea poate sprijini proiectele strategice, însă propunerile discutate în prezent de către actorii interesați par să privilegieze proiectele ordinare

Alocarea financiară la această prioritate este în linie cu accentul dat în cadrul zonei Programului și, de asemenea, cu cererea de la bază așa cum este exprimată în

perioada 2007-2013 și în cadrul consultărilor din timpul programării.

- **Axa Prioritară 2 (PT b): Protecția mediului și managementul riscurilor** alocarea bugetară planificată pentru Axa Prioritară 2 este de 17.977.500 EUR, aferent unei cote de 24% din total, cu un număr estimat de proiecte ce vor fi implementate ce poate varia de la 10 la 25, conform cu tipologiile proiectelor ce vor fi propuse și cu numărul și dimensiunea proiectelor strategice ce vor fi selectate. Alocarea financiară în cadrul acestei Axe Prioritare este justificată de acțiunile prevăzute în urmărirea Obiectivului Specific, dar și de productivitatea potențial costisitoare din Obiectivul Specific.

Decizia privind alocarea financiară la această prioritate se bazează pe trei justificări principale:

- Unele dintre acțiunile propuse pot include investiții în infrastructură și echipamente, cu costuri mai mari decât cele pentru acțiuni soft;
- Partenerii au produs deja un portofoliu larg de idei de proiecte strategice, care includ investiții în infrastructuri și tehnologii;
- Prioritatea poate sprijini unele acțiuni strategice ce vor fi în special relevante pentru coordonarea cu strategia EUSDR;

O cotă a bugetului prioritar poate fi implementată prin proiecte strategice. Unele dintre acestea au fost deja identificate și discutate de parteneriatul programului

- **Axa Prioritară 3 (PT c): Mobilitate și accesibilitate sustenabilă** alocarea bugetară planificată pentru Axa Prioritară 3 este de 17.977.500 EUR, aferent unei cote de 24% din total, cu un număr estimat de proiecte ce poate varia de la 5 la 25, conform cu dimensiunea proiectelor ce vor fi selectate și în special cu numărul proiectelor strategice ce vor fi implementate. Această alocare financiară reflectă dimensiunea acțiunilor care trebuie sprijinite

Decizia privind alocarea financiară la această prioritate se bazează pe trei justificări principale:

- În perioada de programare anterioară, numărul proiectelor implementate în aceste domenii a fost relativ mai scăzut decât în alte domenii.
- Cu toate acestea, partenerii au produs un portofoliu larg de idei de proiecte strategice, care includ investiții în infrastructuri, proiecte pentru

infrastructuri mari, regenerarea infrastructurilor existente.

- Prioritatea poate sprijini unele acțiuni strategice ce vor fi în special relevante pentru coordonarea cu strategia EUSDR.

O cotă substanțială a bugetului prioritar poate fi implementată prin proiecte strategice. Unele dintre acestea au fost deja identificate și discutate de parteneriatul programului

-
- **Axa Prioritară 4 (PT d) Atractivitate pentru un turism sustenabil:** alocarea bugetară planificată pentru Axa Prioritară 4 este de 13.483.124 EUR, aferent unui procent de 18% din total, cu un număr de 20-40 proiecte, în funcție de dimensiunea proiectelor individuale depuse.

Alocarea este mai mică decât media celor 4 priorități, pe baza a trei justificări principale, care conduc la așteptarea unui număr mare de proiecte cu un cost mediu mai mic decât în alte zone:

- În perioada de programare anterioară, au fost implementate numeroase proiecte în aceste domenii, însă costurile medii ale acestora au fost mai mici decât în alte zone, în special datorită faptului că mare parte dintre proiecte a constat din activități soft (indirecte).
- Prioritatea poate sprijini unele acțiuni care vor fi în special relevante pentru coordonare cu strategia EUSDR, însă aceste acțiuni cel mai probabil vor consta din activități indirecte, în locul investițiilor în infrastructură.
- Pot fi identificate și dezvoltate unele proiecte strategice. Cu toate acestea, conform cu rezultatele analizei provocărilor și nevoilor, aceste proiecte vor consta probabil din acțiuni indirecte, iar impactul strategic va depinde de implicarea partenerilor și actorilor relevanți în întreaga zonă eligibilă, în crearea rețelelor permanente și uneltelor de marketing.
- **Axa Prioritară 5: asistență tehnică.** Alocarea pentru asistență tehnică este aferentă unui procent de 10% din alocarea totală, în conformitate cu Art. 35 din regulamentul de implementare IPA II.

Decizia de alocare a bugetului maxim admisibil depinde de două motive principale:

- Experiența perioadei curente de programare, care demonstrează că partenerii de program și eventualii beneficiari au nevoie de un sprijin puternic pentru generarea și implementarea de proiecte, datorită resurselor și competențelor disponibile limitate, în special în zonele

marginale și izolate.

- Strategia pentru noul program a identificat obiective ambițioase, inclusiv proiecte strategice, o coordonare puternică cu strategiile regionale și internaționale (EUSDR).

Bugetul total al Programului este alcătuit din **74.906.248 EUR** (cu o contribuție IPA de € 37.453.124,00 EUR) conform cu secțiunea 3.

Table 3 Overview of the investment strategy of the cooperation programme

Priority axis	Union support (in EUR)	Proportion (%) of the total Union support for the cooperation programme	Thematic priorities	Result indicators corresponding to the thematic priority
1	17,977,500	24	A	PA1, RI1,RI2
2	17,977,500	24	B	PA2, RI1,RI2
3	17,977,500	24	C	PA3, RI1,RI2,RI3
4	13,483,124	18	D	PA4, RI1,RI2,RI3
5	7,490,624	10	TA	PA5, RI1,RI2

SECȚIUNEA 2. AXE PRIORITARE

SECȚIUNEA 2.1. DESCRIEREA AXELOR PRIORITARE (ALTELE DECÂT ASISTENȚA TEHNICĂ)

2.1. Axa prioritară 1

2.1.1 Titlu și sursa de finanțare

<i>COD</i>	1
<i>Titlul axei prioritare</i>	Promovarea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru o creștere favorabilă incluziunii

☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare	
☒ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii Europene	
☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală bazată pe comunitate	

2.1.2 Fondul, baza de calcul a sprijinului UE și justificarea pentru alegerea bazei

<i>Fondul</i>	<i>IPA</i>
<i>Baza de calcul (cheltuieli eligibile totale sau cheltuieli publice eligibile)</i>	<i>cheltuieli eligibile totale.</i>
<i>Justificarea pentru alegerea bazei de calcul</i>	<i>Pentru a promova și finanța în mod egal sectorul ONG-urilor din fondul IPA și din bugetul de stat</i>

2.1.3. Obiectivele specifice ale priorității tematice și rezultatele scontate

<i>COD</i>	1-1
<i>Obiectiv specific</i>	Creșterea potențialului ariei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, îmbunătățirea disponibilității oportunităților de angajare, acces la piața muncii și oportunități de angajare în aria eligibilă a programului.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Rezultatele așteptate din acțiunea de promovare a unei piețe a muncii eficiente și favorabilă incluziunii sunt următoarele:</p> <p>Populația activă va avea un acces mai bun la piața muncii, primind mai multe informații despre oportunitățile de muncă.</p> <p>Oportunitățile de formare profesională și asistența din partea asociațiilor profesionale vor fi oferite în rețele transfrontaliere coordonate. Asistență personalizată pentru acces la oportunități de muncă oferită persoanelor tinere care finalizează ciclul educațional, persoanelor tinere șomere, care nu participă în activități de formare</p>

	<p>sau educaționale.</p> <p>Grupurile dezavantajate, comunitățile izolate din zonele marginale vor primi suport pentru acces la piața muncii.</p> <p>Acțiuni promoționale pentru acces la piața muncii în rândul populației tinere active, grupurilor dezavantajate, șomerilor, emigranților repatriați.</p> <p>Cooperarea de-a lungul frontierei va fi stabilită prin servicii publice, ONG-uri, administrații locale pentru acțiuni comune în sprijinul pieței muncii.</p>
--	--

<i>COD</i>	1-2
<i>Obiectiv specific</i>	Creșterea potențialului ariei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, pe baza îmbunătățirii calității vieții tuturor rezidenților de pe cele două părți ale graniței prin acțiuni comune, în special pentru îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale, servicii sociale, servicii ce sprijină accesul la învățământul primar moderne și eficiente.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor de bază, exploatarea sinergiilor transfrontaliere și eliminarea limitărilor și obstacolelor generate de izolarea geografică și discrepanțe tehnologice.</p> <p>Populația rezidentă va avea acces la servicii îmbunătățite, cu structuri mai eficiente și rețele mai accesibile de servicii în sectoarele de sănătate și servicii sociale, inclusiv facilități sportive și culturale. Comunitățile vulnerabile, datorită izolării sau structurii demografice, vor dispune de noi servicii adaptate nevoilor specifice.</p> <p>Grupurile dezavantajate vor beneficia de un acces îmbunătățit la servicii sociale cu acțiuni specifice de informare și asistență. Rețelele și platformele transfrontaliere vor fi înființate pentru a exploata sinergiile și pentru a partaja strategii pentru nevoi comune de incluziune socială. Mobilitatea transfrontalieră a populației active va</p>

	fi facilitată, cu beneficii comune pentru sistemele economice locale.
--	---

<i>COD</i>	1-3
<i>Obiectiv specific</i>	Creșterea potențialului zonei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, creșterea integrării sociale și culturale în zona transfrontalieră promovând servicii și rețele inovatoare, reducând impactul constrângerilor datorate izolării și marginalizării din zonele de frontieră.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Rezultatele scontate din acțiuni pentru crearea infrastructurilor și rețelelor pentru incluziune socială și culturală sunt următoarele:</p> <p>Crearea infrastructurilor pentru incluziune socială și culturală.</p> <p>Înființarea parteneriatelor pentru promovarea unui mediu cultural viu, integrat de-a lungul frontierei, asigurând integrarea grupurilor etnice și incluziunea minorităților și a grupurilor dezavantajate.</p> <p>Sprijinirea accesului la educație superioară oferită populației tinere prin rețele de centre de învățământ superior înființate de-a lungul frontierei.</p> <p>Populația rezidentă va avea acces la servicii culturale și sociale integrate în rețele transfrontaliere, facilitând integrarea grupurilor etnice și interacțiunea transfrontalieră.</p> <p>Grupurile dezavantajate vor avea șansa de a beneficia de servicii culturale, cu suportul unor instrumente inovatoare, precum întreprinderi sociale, grupuri non-profit. ONG-urile și organismele locale non-profit active în servicii culturale pe cele două părți ale frontierei vor partaja bune practici și soluții inovatoare pentru îmbunătățirea calității mediului cultural.</p>

2.1.4. Elemente ale altor priorități tematice adăugate axei prioritare

Nu este cazul.

2.1.5. Acțiuni ce vor fi sprijinite de prioritatea tematică (după prioritatea tematică)

2.1.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p><i>Promovarea ocupării forței de muncă, mobilitatea forței de muncă și incluziunea socială și culturală de-a lungul graniței prin, de exemplu: integrarea piețelor de muncă din zona de graniță, inclusiv mobilitatea forței de muncă; inițiative locale comune pe piața muncii; servicii de informare și consiliere și instruire comună; egalitatea între sexe; oportunități egale; integrarea comunităților de imigranți și grupuri vulnerabile; investiții pentru serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă; sprijin pentru investiții în servicii publice de sănătate și sociale.</i></p>
<p>Acțiunile orientative ce vor fi sprijinite prin prioritatea tematică a), Axa prioritară 1:</p> <p>Aria tematică 1 „Ocuparea forței de muncă și mobilitatea muncii”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea unor inițiative comune și mecanisme de creștere inteligentă inclusiv rețele transfrontaliere pentru identificarea potențialelor de ocupare a forței de muncă, inclusiv în sectoarele inovatoare, și eliminarea obstacolelor la accesul la educație corespunzătoare, formare profesională și în final la piața muncii de către grupul vizat, inclusiv grupurile dezavantajate. • Stabilirea de inițiative comune, inclusiv servicii integrate care vizează persoanele tinere, pentru promovarea accesului lor la piața muncii; • Stabilirea unor inițiative transfrontaliere pentru capitalizarea potențialelor și facilitarea mobilității transfrontaliere în piețele 	

locale de ocupare a forței de muncă.

- Inițiative comune, cooperare, schimb de informații/ experiență, coordonarea activităților și serviciilor în rândul asociațiilor profesionale pentru promovarea ocupării forței de muncă, instruirii vocaționale și inițiativelor antreprenoriale, în special în rândul șomerilor tineri, femeilor, grupurilor dezavantajate.
- Dezvoltarea serviciilor transfrontaliere pentru formare profesională, asistență pentru cei în căutarea unui loc de muncă, asistență pentru emigranții care revin în țară pentru reintegrare pe piața locală a muncii.

Aria tematică 2 „Infrastructuri sociale și de sănătate”:

- Stabilirea platformelor și rețelelor transfrontaliere pentru planificarea și furnizarea serviciilor medicale și sociale, vizând aici și comunitățile izolate și grupurile dezavantajate.
- Studii și cercetări comune pentru identificarea soluțiilor tehnologice inovatoare pentru organizarea unor rețele eficiente de furnizare a serviciilor de bază
- Stabilirea unor servicii de monitorizare pentru identificarea nevoilor și cuantificarea cererilor pentru noi servicii medicale și sociale generate de dinamica demografică și socială, precum îmbătrânirea și migrația
- Dezvoltarea și modernizarea (inclusiv achiziția de echipamente) serviciilor și centrelor publice sociale;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea (inclusiv achiziția de echipamente) centrelor medicale, spitalelor și îmbunătățirea serviciilor medicale;

Aria tematică 3 „Incluziunea socială și culturală”:

- Stabilirea unor cadre transfrontaliere și unor rețele pentru

consolidarea schimbului cultural transfrontalier;

- Crearea unor acțiuni transfrontaliere pentru incluziune, socială, culturală și educațională prin soluții inovatoare precum întreprinderi sociale, organizații de voluntariat, grupuri de interes special etc.
- Crearea unor parteneriate pentru acțiuni comune în promovarea accesului la educație superioară, prin servicii de informare, mentorat și tutorat oferite în special elevilor care finalizează învățământul liceal.
- Investiții în infrastructură și echipamente pentru acțiuni transfrontaliere pentru activități sportive, educaționale și culturale, pentru facilitarea și promovarea incluziunii sociale.
- Acțiuni comune pentru o mai bună participare a tuturor grupurilor sociale, actorilor și utilizatorilor în crearea și livrarea serviciilor culturale, educaționale, educație prescolară și primară și serviciilor de interes general.
- Stabilirea modelelor și testarea acțiunilor pilot pentru prevenirea abandonului școlar prematur, inclusiv în rândul grupurilor dezavantajate.
- Stabilirea unor grupuri comune de planificare pentru cooperare între organizațiile de servicii publice;

Grupuri țintă ale Priorității:

- Populația ce trăiește în zona eligibilă;
- Șomerii, în special femeile și tinerii;
- Copiii și populația tânără ce trăiește în zona eligibilă;
- Grupurile dezavantajate.

Tipuri orientative de beneficiari

- Autorități Publice Locale și Regionale (consilii județene, consilii locale/ municipalități, etc.) și alte organisme publice;
- Filiale ale Autorităților Publice Naționale active pe teme de prioritate în zona eligibilă (înregistrate și operaționale în zona eligibilă);
- Instituții medicale;
- Instituții de învățământ;
- Organisme non-profit și ONG-uri;
- Organizații religioase, înființate legal conform cu legislația națională în vigoare;
- Camere de Comerț;
- Muze;

2.1.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p><i>Promovarea ocupării forței de muncă, mobilitatea forței de muncă și incluziunea socială și culturală de-a lungul graniței prin, de exemplu: integrarea piețelor de muncă din zona de graniță, inclusiv mobilitatea forței de muncă; inițiative locale comune pe piața muncii; servicii de informare și consiliere și instruire comună; egalitatea între sexe; oportunități egale; integrarea comunităților de imigranți și grupuri vulnerabile; investiții pentru serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă; sprijin pentru investiții în servicii publice de sănătate și sociale.</i></p>
<p>Selectarea proiectelor va avea loc cu respectarea unei proceduri standardizate de evaluare folosind următoarele seturi de criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coerența strategică: acest criteriu examinează coerența și contribuția fiecărei propuneri de proiect la Obiectivul Specific relevant adresat, contribuția la rezultatele prevăzute și coerența generală a activităților planificate cu tipurile indicative de acțiuni. <p>În plus, vor fi evaluate și valoarea adăugată a operațiunii, dimensiunea sa teritorială și relevanța parteneriatului, în acest context.</p>	

- **Calitatea operațională:** acest criteriu examinează modul de elaborare al propunerii de proiect în relație cu claritatea și coerența obiectivelor operaționale, activităților și mijloacelor, fezabilitatea, eficiența, comunicarea proiectului și a rezultatelor sale, potențialul de asimilare și integrarea în procedurile operative ale partenerilor implicați.

- **Respectarea principiilor orizontale:** acest criteriu examinează considerația din partea proiectului față de principiile orizontale ale Programului și demonstrarea integrării și avansului lor în logica de intervenție a propunerii de proiect. Criteriul de coerență strategică examinează relevanța propunerii de proiect, astfel acesta are întâietate peste celelalte două criterii.

Proiecte strategice (dacă există): proiectele strategice vor fi selectate printr-o procedură transparentă, deschisă, bazată pe criterii de selecție specifice ce vor fi definite conform cu obiectivele priorității.

Criteriile detaliate de evaluare vor fi prezentate și puse la dispoziția eventualilor solicitanți în documentația cererii de propuneri ce va fi aprobată de Autoritățile Programului.

2.1.5.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p><i>Promovarea ocupării forței de muncă, mobilitatea forței de muncă și incluziunea socială și culturală de-a lungul graniței prin, de exemplu: integrarea piețelor de muncă din zona de graniță, inclusiv mobilitatea forței de muncă; inițiative locale comune pe piața muncii; servicii de informare și consiliere și instruire comună; egalitatea între sexe;</i></p>
-----------------------------------	---

	<p><i>oportunități egale; integrarea comunităților de imigranți și grupuri vulnerabile; investiții pentru serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă; sprijin pentru investiții în servicii publice de sănătate și sociale.</i></p>
<p><i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i></p>	<p><i>Nu este cazul</i></p>
<p>Nu vor fi folosite instrumente financiare</p>	

2.1.6 Indicatori comuni și specifici programului

2.1.6.1 Indicatori de rezultat ai axei prioritare (specifci programului)

Tabel 4: Indicatori de rezultat specifici programului

COD	Indicator	Unitate de măsură	Valoare de referință	An de referință	Valoare țintă (2023) ¹³	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP1 IR1	Populația activă beneficiază de un acces îmbunătățit pe piața muncii. (Servicii inovatoare care asistă persoanele în căutarea unui loc de muncă sunt stabilite permanent, informații privind oportunitățile de angajare sunt disponibile în zonele marginale, grupurile dezavantajate primesc asistență și informații privitor la oportunitățile de muncă.	Clasificare pe scara calitativă (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Asociație de antreprenori, administratori locali, ONG-uri, organizații educaționale	2015 2017 2020, 2023

¹³ Tintele indicatorilor pot fi calitative sau cantitative.

AP1 IR2	<p>Populația beneficiază de acces îmbunătățit la servicii de bază în sănătate și educație.</p> <p>Servicii inovatoare, de înaltă calitate, sunt create permanent și sunt disponibile în zonele marginale, îngrijire preventivă, activități și servicii culturale, activități sportive.</p>	Clasificare pe scara calitativă (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Administratori locali, ONG-uri, centre medicale, organizații educaționale. Medici de familie.	2015 2017 2020 2023
AP1 IR3	<p>Populația beneficiază de o viață culturală activă în zona de graniță.</p> <p>Populația, în special cea din zonele marginale, având acces la diferite oportunități pentru activități sociale și culturale, oferite permanent prin inițiative comune de-a lungul frontierei.</p>	Clasificare pe scara calitativă (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul grupurilor țintă. Studenți, Organizații Culturale, ONG-uri, Asociații sportive.	2015 2017 2020 2023

2.1.6.2 Indicatori de rezultat imediat ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)

Tabel 5 Indicatori de rezultat imediat comuni și specifici programului

COD	Indicator (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitate de măsură	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP1.IRI1	Cetățenii sunt implicați în proiecte de activități culturale, servicii sociale și medicale.	Unități	cel puțin 3000 ¹⁴	Sistem de monitorizare și rapoarte de proiect	Anual
AP1.IRI2	Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul pieței muncii	Unități	cel puțin 20	Sistem de monitorizare și rapoarte de proiect	Anual
AP1.IRI3	Investiții în infrastructurile de servicii sociale și medicale.	Unități	cel puțin 5	Sistem de monitorizare și rapoarte de proiect	Anual
AP1 IRI4	Persoanele dezavantajate sunt implicate în activitățile proiectelor	Unități	cel puțin 2000	Sistem de monitorizare și rapoarte de proiect	Anual
AP1.IRI5	Acțiuni comune transfrontaliere ce vizează grupurile vulnerabile (tinerii, femeile) stabilite pentru	unități	cel puțin 20	Sistem de monitorizare și rapoarte de proiect	Anual

¹⁴ Va fi stabilit după decizia finală în ceea ce privește alocarea financiară și tipurile de proiecte.

	prevenirea abandonului școlar prematuri, incluziune socială				
--	--	--	--	--	--

2.1.7. Categoriile de intervenție

Categoriile de intervenție ce corespund conținutului axei prioritare, în baza unui nomenclator adoptat de către Comisia Europeană, și alocarea indicativă a sprijinului UE.

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabel 6: Dimensiunea 1 - Câmpul de intervenție

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1 - Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii	102 Accesul la piața muncii al persoanelor aflate în cautarea unui loc de muncă, inclusiv șomerilor pe termen lung și cei aflați departe de piața muncii, de asemenea prin inițiative locale pe piața muncii și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă.	4,494,375
	053 Infrastructuri de sănătate	8,988,750
	109 Incluziune activă, inclusiv luând în considerare promovarea egalității de șanse și participarea activă și îmbunătățirea procesului de angajare a forței de muncă	1,797,750
	116 Îmbunătățirea calității și eficienței și accesului la educație superioară sau echivalent luând în considerare creșterea participării și a nivelului de absolvire, în special pentru grupurile dezavantajate.	1,797,750

	113 Promovarea antreprenoriatului social și integrarea vocațională în întreprinderi sociale și economia socială și solidară pentru a facilita accesul la locurile de muncă	898,875
Axa prioritară 2 - Protecția mediului și managementul riskurilor	085 Protejarea și îmbunătățirea biodiversității, protecția naturii și infrastructura verde	5,393,250
	087 Adaptarea la măsurile schimbărilor climatice și prevenirea și managementul riscurilor legate de climă ca de ex. eroziune, incendii, inundații, furtuni, inclusiv creșterea gradului de conștientizare, protecție civilă și infrastructuri și sisteme pentru gestionarea dezastrelor.	6,292,125
	088 Prevenirea riscurilor și gestionarea riscurilor altele decât cele climatice	8,089,875
Axa prioritară 4 - Mobilitate sustenabilă și accesibilitate	021 Gestionarea apelor și conservarea apei potabile (inclusiv gestionarea bazinelor râurilor, aprovizionarea cu apa, masuri specifice pentru adaptarea la schimbările climatice, măsurare zonală și la consumatori, schimbarea sistemelor și reducerea scurgerilor.	2,696,625
	022 Tratatamentul apelor uzate	2,696,625
	041 Canale navigabile și porturi terestre	7,191,000

	044 Sisteme inteligente de transport (inclusiv introducerea gestionării solicitărilor, sisteme de taxare, monitorizare informatică, sisteme de control si informatice)	4,494,375
	046 TIC: rețele informatice cu banda largă	898,875
Axa prioritară 4 - Atractivitate pentru turism sustenabil	091 Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al ariilor naturale	2,696,625
	092 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului turistic public	4,044,937
	093 Dezvoltarea și promovarea serviciilor publice de turism	2,696,625
	094 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului public al moștenirii culturale	4,044,937

Table 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1	01 Grant	74,906,248
Axa prioritară 2	nerambursabil	
Axa prioritară 3		
Axa prioritară 4		
Axa prioritară AT		

Table 8 : Dimensiunea 3 Tipul teritoriului

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

Table 9: Dimensiunea 6 Mecanismul de transmitere teritorială

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

2.1.8. Un sumar al utilizării planificate a asistenței tehnice inclusiv, unde este necesar, acțiuni pentru consolidarea capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și beneficiarilor și, unde este necesar, acțiuni pentru întărirea capacității administrative a partenerilor pentru participarea la implementarea programelor (cand este aplicabil)

<i>Axa prioritară</i>	Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii
<p>Inițiative de dezvoltare a capacităților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru generarea proiectelor, asistarea potențialilor beneficiari pentru identificarea nevoilor în rândul grupurilor țintă, coordonarea activităților administrative pentru stabilirea parteneriatelor • Proceduri pentru înființarea unor parteneriate transfrontaliere; • Pentru administrarea procedurilor de achiziții; <p>Inițiative de promovare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activarea participării în rândul administrațiilor locale în zonele izolate, 	

ONG-uri;

- informarea grupurilor țintă cu privire la rezultatele programului;

Activități de sondare și evaluare:

- Sondaje în rândul grupurilor țintă pentru stabilirea valorilor inițiale ale indicatorilor și evaluarea impactului priorității;
- Evaluări ale programului.

2.2. Axa Prioritară 2

2.2.1 Titlu și sursa de finanțare

COD	2
<i>Titlul axei prioritare</i>	Protecția mediului și gestionarea riscurilor

☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare	
☒ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii Europene	
☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală bazată pe comunitate	

2.2.2 Fondul, baza de calcul a sprijinului UE și justificarea pentru alegerea bazei

<i>Fondul</i>	<i>IPA</i>
<i>Baza de calcul (cheltuieli)</i>	<i>cheltuieli eligibile totale.</i>

<i>eligibile totale sau cheltuieli publice eligibile)</i>	
<i>Justificarea pentru alegerea bazei de calcul</i>	<i>Pentru a promova și finanța în mod egal sectorul non-public eligibil</i>

2.2.3. Obiectivele specifice ale priorității tematice și rezultatele scontate

COD	2-1
<i>Obiectiv specific</i>	Creșterea gradului de protecție și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale, îmbunătățirea capacității și extinderea acțiunilor organizațiilor și organismelor implicate în protecția mediului și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale. Promovarea rețelelor transfrontaliere pentru educație și studii privind resursele de mediu.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Organizațiile publice de pe cele două părți ale frontierei înființează rețele permanente și parteneriate pentru monitorizarea și managementul resurselor de mediu.</p> <p>Locuitorii mai bine informați cu privire la calitatea și vulnerabilitatea resurselor naturale, devenind actori proactivi în protecției mediului.</p> <p>Educația privitor la metodologiile acțiunile de protejare a mediului este îmbunătățită, cu stabilirea unor inițiative transfrontaliere. Cunoașterea resurselor de mediu este îmbunătățită prin parteneriate transfrontaliere.</p> <p>Inovații manageriale și tehnologice pentru protecția mediului corespunzătoare nevoilor locale, cu schimb de cunoștințe și experiență pe cele două părți ale frontierei și transferate</p>

	<p>administrațiilor locale.</p> <p>Organismele locale și naționale sunt integrate activ în strategiile de protecție și promovare a resurselor de mediu în Macroregiunea Bazinul Dunării.</p> <p>Dezvoltarea capacității instituțiilor locale de a proteja și promova resursele naturale, prin crearea sau reabilitarea infrastructurilor și echipamentelor pentru furnizarea unor servicii inovatoare în domeniu.</p>
--	---

COD	2-2
<i>Obiectiv specific</i>	Dezvoltarea capacității de a gestiona riscurile de mediu, interoperabilitate transfrontalieră și acțiuni comune pentru sisteme inovatoare de protecție a mediului, atenuarea și prevenirea accidentelor și dezastrelor de mediu, reacții în situații de urgență, pregătirea și conștientizarea urgențelor de mediu.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Managementul riscurilor de mediu și pregătirea pentru situații de urgență.</p> <p>Îmbunătățirea interoperabilității transfrontaliere a organizațiilor și organismelor implicate în sistemele de recuperare și management al dezastrelor și pregătirea pentru situații de urgență.</p> <p>Creșterea capacității administrațiilor locale și organismelor publice competente pentru identificarea și evaluarea rapidă a situației, la nivel transfrontalier, în caz de accidente de mediu și dezastre naturale, și acțiuni comune de protecție a mediului.</p> <p>Organisme locale și naționale active în zonă, mai bine integrate în sistemele și organizațiile internaționale ale Bazinului Dunării pentru managementul riscurilor de mediu și urgențelor.</p> <p>Îmbunătățirea capacității instituțiilor locale de a juca un rol activ și eficient în intervenții pentru urgențe de mediu, datorate evenimentelor naturale sau accidentelor industriale, prin crearea sau reabilitarea infrastructurii și echipamentelor.</p>

2.2.4. Elemente ale altor priorități tematice adăugate axei prioritare

Nu este cazul.

2.2.5. Acțiuni ce vor fi sprijinite de prioritatea tematică (după prioritatea tematică)

2.2.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p>Protecția mediului, promovarea adaptării la schimbările climatice și diminuarea efectelor acestora, prevenirea și gestionarea riscurilor prin, de exemplu: acțiuni comune pentru protecția mediului, promovarea utilizării sustenabile a resurselor naturale, eficiența resurselor, surse de energie regenerabilă și îndreptarea către o economie cu emisii de carbon reduse, promovarea investițiilor pentru a se adresa unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței la dezastre și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor și pregătirea pentru situații de urgență.</p>
<p>Acțiunile indicative ce vor fi sprijinite prin prioritatea tematică b):</p> <p>Aria Tematică 1: Protecția mediului și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea unor cadre, platforme și rețele transfrontaliere pentru schimb de experiență și identificarea nevoilor pentru entitățile implicate sau interesate de protecția mediului; • Dezvoltarea unor instructaje și acțiuni comune, inclusiv programe de conștientizare pentru organizațiile relevante și publicul general, 	

inclusiv instituții de învățământ în domeniul protecției mediului și utilizarea resurselor naturale;

- Stabilirea și dezvoltarea unor parteneriate și rețele transfrontaliere în domeniul resurselor naturale, biodiversității, tehnologiilor de protecție a mediului, pentru identificarea și transferul inovațiilor adaptate nevoilor locale.
- Stabilirea și dezvoltarea unor parteneriate și rețele transfrontaliere în domeniul eficienței energetice, energiei regenerabile, precum utilizarea izvoarelor geotermale, energiei hidro, solare și eoliene pentru producerea de energie electrică, inclusiv investiții în infrastructură și echipamente pe baza soluțiilor tehnice comune și adaptate.
- Investiții în infrastructură și echipamente de protecție a mediului și valorificarea resurselor naturale;
- Înființarea de rețele și parteneriate pentru acțiuni comune de instruire pentru entități publice și comunități locale în domeniul protecției mediului, dezvoltarea strategiilor și sistemelor de control al poluării; efectuarea de instructaje comune și menținerea interoperabilității, inclusiv achiziția de echipamente compatibile.
- Inițiative comune și investiții în infrastructură și echipamente pentru implementarea tehnologiilor de control al poluării și reabilitarea râurilor și zonelor industriale abandonate și a zonelor industriale cu probleme comune pe cele două părți ale frontierei;
- Restaurarea suprafețelor naturale (ex. păduri și bazine hidrografice) pentru a preveni inundațiile și alunecările de teren.
- Activități comune pentru protejarea speciilor în pericol;

Aria Tematică 2: Managementul riscurilor de mediu și pregătirea pentru situații de urgență

- Dezvoltarea unor structuri și parteneriate comune pentru integrarea entităților implicate în inițiative în relație cu Strategia Dunării (Managementul Bazinului Fluviului Dunărea, inițiative ICPDR, Sistem European de Alertă în caz de Inundații etc.), inclusiv investiții în

infrastructură și echipamente;

- Stabilirea și dezvoltarea unei legături transfrontaliere în planificarea de mediu a entităților implicate, inclusiv reprezentarea riscurilor comune de focare de accident, evaluarea riscurilor și exerciții de evaluare;
- Asigurarea și promovarea disponibilității datelor și integrarea abordărilor de management în rețele naționale și internaționale;
- Înființarea de rețele și parteneriate pentru acțiuni comune de instruire pentru entități publice și comunități locale în domeniul managementului urgențelor de mediu; instructaje comune și menținerea interoperabilității, inclusiv achiziția de echipamente compatibile;
- Stabilirea de servicii comune pentru managementul și controlul riscurilor generate de focarele de poluare industrială;
- Acțiuni comune dedicate pregătirii copiilor/ tinerilor să răspundă la situațiile de urgență, inclusiv tabere școlare, instructaje;
- Investiții în infrastructură și echipamente pentru managementul riscurilor și pregătirea pentru situații de urgență.

Grupuri țintă ale Priorității:

- Populația ce trăiește în zona eligibilă
- Șomerii, în special femeile și tinerii
- Copiii și populația tânără ce trăiește în zona eligibilă
- Grupurile dezavantajate.

Tipuri orientative de beneficiari

- Autorități Publice Locale și Regionale (consilii județene, consilii locale/ municipale etc.) și alte organisme publice;
- Filiale ale Autorităților Publice Naționale active pe teme de prioritate în zona eligibilă (înregistrate și operaționale în zona eligibilă);
- Instituții medicale;
- Instituții de învățământ;

- Organisme non-profit și ONG-uri;
- Organizații religioase, înființate legal conform cu legislația națională în vigoare;
- Camere de Comerț;
- Muze;

2.2.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p>Protecția mediului, promovarea adaptării la schimbările climatice și diminuarea efectelor acestora, prevenirea și gestionarea riscurilor prin, de exemplu: acțiuni comune pentru protecția mediului, promovarea utilizării sustenabile a resurselor naturale, eficiența resurselor, surse de energie regenerabilă și îndreptarea către o economie cu emisii de carbon reduse, promovarea investițiilor pentru a se adresa unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței la dezastre și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor și pregătirea pentru situații de urgență.</p>
<p>Selectarea proiectelor va avea loc cu respectarea unei proceduri standardizate de evaluare folosind următoarele seturi de criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coerența strategică: acest criteriu examinează coerența și contribuția fiecărei propuneri de proiect la Obiectivul Specific relevant adresat, contribuția la rezultatele prevăzute și coerența generală a activităților planificate cu tipurile indicative de acțiuni. <p>În plus, vor fi evaluate și valoarea adăugată a operațiunii, dimensiunea sa teritorială și relevanța parteneriatului, în acest context.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calitatea operațională: acest criteriu examinează modul de elaborare al propunerii de proiect în relație cu claritatea și coerența obiectivelor operaționale, activităților și mijloacelor, fezabilitatea, eficiența, comunicarea proiectului și a rezultatelor sale, potențialul de asimilare și integrarea în procedurile operative ale partenerilor implicați. 	

- **Respectarea principiilor orizontale:** acest criteriu examinează considerația din partea proiectului față de principiile orizontale ale Programului și demonstrarea integrării și avansului lor în logica de intervenție a propunerii de proiect. Criteriul de coerență strategică examinează relevanța propunerii de proiect, astfel acesta are întâietate peste celelalte două criterii.

Proiecte strategice (dacă există): proiectele strategice vor fi selectate printr-o procedură transparentă, deschisă, bazată pe criterii de selecție specifice ce vor fi definite conform cu obiectivele priorității.

Criteriile detaliate de evaluare vor fi prezentate și puse la dispoziția eventualilor solicitanți în documentația cererii de propuneri ce va fi aprobată de Autoritățile Programului.

2.2.5.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

<i>Prioritate Tematică</i>	Protecția mediului, promovarea adaptării la schimbările climatice și diminuarea efectelor acestora, prevenirea și gestionarea riscurilor prin, de exemplu: acțiuni comune pentru protecția mediului, promovarea utilizării sustenabile a resurselor naturale, eficiența resurselor, surse de energie regenerabilă și îndreptarea către o economie cu emisii de carbon reduse, promovarea investițiilor pentru a se adresa unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței la dezastre și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor și pregătirea pentru situații de urgență.
----------------------------	--

<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	<i>Nu se aplică</i>
Niciun instrument financiar nu va fi folosit	

2.2.6 Indicatori comuni și specifici programului

2.2.6.1 Indicatori de rezultat ai axei prioritare (specificali programului)

Tabel 10: Indicatori de rezultat specifici programului

COD	Indicator	Unitate de măsură	Valoare de referință	An de referință	Valoare țintă (2023) ¹⁵	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP2-IR 1	<p>Conștientizarea potențialului resurselor de mediu și beneficiilor protecției.</p> <p>Populația rezidentă informată cu privire la calitatea și cantitatea resurselor de mediu în zona eligibilă și asupra beneficiilor acțiunilor de protecție.</p>	Indicator calitativ pe valoarea scării ordinale (1/10)	Rezultatul primului studiu devine valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul grupurilor țintă. Tinerii, rezidenții din zone apropiate punctelor de interes în ceea ce privește mediul și resursele naturale.	2017 2020 2023

¹⁵ Valoarea țintă poate fi calitativă sau cantitativă.

AP2. IR2	Capacitatea pentru intervenții de urgență și management în caz de dezastre naturale și accidente de mediu	Indicator calitativ pe valoarea scării ordinale (1-10)	Rezultatu l primului studiu devine valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Instituții pentru protecția mediului, ONG-uri, administrații locale, instituții de învățământ	2017 2020, 2023
AP2. IR3	Potențialul de interoperabilitate transfrontalieră pentru intervenții de urgență și protecția mediului, pe baza procedurilor și tehnologiilor comune	Indicator calitativ pe valoarea scării ordinale (1-10)	Rezultatu l primului studiu devine valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Instituții pentru protecția mediului, ONG-uri, administrații locale, instituții de învățământ	2017 2020, 2023

2.2.6.2 Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)

Tabel 11: Indicatori de rezultat imediat comuni și specifici programului

COD	Indicator (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitate de măsură	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP2. IRI1	Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul protecției mediului	Unități (nr.)	cel puțin 10 ¹⁶	Monitorizare	Anual
AP2. IRI2	Participanți la inițiative de proiect și evenimente de informare și creșterea gradului de conștientizare	Unități (nr.)	cel puțin 10.000	Monitorizare	Anual
AP1IRI5	Studii în domeniul protecției mediului și managementul urgențelor. (studii tehnice și științifice, cercetări în	unități	cel puțin 15	Monitorizare	Anual

¹⁶ Va fi stabilită după decizia finală privind alocațiile financiare

	domeniile relevante)				
AP2. IRI3	Participanți la inițiative de dezvoltare a capacităților	Unități (nr.)	cel puțin 2000	Monitorizare	Anual
AP2. IRI4	Sisteme de monitorizare (cu baze de date) stabilite/ extinse / modernizate în zona eligibilă în domeniul protecției mediului și managementului situațiilor de urgență.	Unități	cel puțin 5	Monitorizare	Anual

2.2.7. Categoriile de intervenție

Categoriile de intervenție ce corespund conținutului axei prioritare, în baza unui nomenclator adoptat de către Comisia Europeană, și alocarea indicativă a sprijinului UE.

Tabelele 12-15: Categoriile de intervenție

Tabel 12: Dimensiunea 1 - Câmpul de intervenție

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1 - Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii	102 Accesul la piața muncii al persoanelor aflate în cautarea unui loc de muncă, inclusiv șomerilor pe termen lung și cei aflați departe de piața muncii, de asemenea prin inițiative locale pe piața muncii și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă.	4,494,375
	053 Infrastructuri de sănătate	8,988,750
	109 Incluziune activă, inclusiv luând în considerare promovarea egalității de șanse și participarea activă și îmbunătățirea procesului de angajare a forței de muncă	1,797,750
	116 Îmbunătățirea calității și eficienței și accesului la educație superioară sau echivalent luând în considerare creșterea participării și a nivelului de absolvire, în special pentru grupurile dezavantajate.	1,797,750

	113 Promovarea antreprenoriatului social și integrarea vocațională în întreprinderi sociale și economia socială și solidară pentru a facilita accesul la locurile de muncă	898,875
Axa prioritară 2 - Protecția mediului și managementul riskurilor	085 Protejarea și îmbunătățirea biodiversității, protecția naturii și infrastructura verde	5,393,250
	087 Adaptarea la masurile schimbărilor climatice și prevenirea și managementul riscurilor legate de climă ca de ex. eroziune, incendii, inundații, furtuni, inclusiv creșterea gradului de conștientizare, protecție civilă și infrastructuri și sisteme pentru gestionarea dezastrelor.	6,292,125
	088 Prevenirea riscurilor și gestionarea riscurilor altele decât cele climatice	8,089,875
Axa prioritară 4 - Mobilitate sustenabilă și accesibilitate	021 Gestionarea apelor și conservarea apei potabile (inclusiv gestionarea bazinelor râurilor, aprovizionarea cu apa, masuri specifice pentru adaptarea la schimbările climatice, măsurare zonală și la consumatori, schimbarea sistemelor și reducerea scurgerilor.	2,696,625
	022 Tratatamentul apelor uzate	2,696,625
	041 Canale navigabile și porturi terestre	7,191,000

	044 Sisteme inteligente de transport (inclusiv introducerea gestionării solicitărilor, sisteme de taxare, monitorizare informatică, sisteme de control si informatice)	4,494,375
	046 TIC: rețele informatice cu banda largă	898,875
Axa prioritară 4 - Atractivitate pentru turism sustenabil	091 Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al ariilor naturale	2,696,625
	092 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului turistic public	4,044,937
	093 Dezvoltarea și promovarea serviciilor publice de turism	2,696,625
	094 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului public al moștenirii culturale	4,044,937

Table 13: Dimensiunea 2 Forma de finanțare

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1	01 Grant	74,906,248
Axa prioritară 2	nerambursabil	
Axa prioritară 3		
Axa prioritară 4		
Axa prioritară AT		

Table 14 : Dimensiunea 3 Tipul teritoriului

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

Table 15: Dimensiunea 6 Mecanismul de transmitere teritorială

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

2.2.8. Un sumar al utilizării asistenței tehnice, inclusiv, dacă este necesar, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților în managementul și controlul programelor și beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru dezvoltarea capacității administrative a partenerilor relevanți pentru participare în implementarea programelor (dacă este cazul)

Axa prioritară	Protecția mediului și gestionarea riscurilor
<p>Inițiative de dezvoltare a capacităților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru generarea proiectelor, asistarea potențialilor beneficiari pentru identificarea nevoilor în rândul grupurilor țintă, coordonarea activităților administrative pentru stabilirea parteneriatelor • Proceduri pentru înființarea unor parteneriate transfrontaliere; • Pentru administrarea procedurilor de achiziții; <p>Inițiative de promovare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activarea participării în rândul administrațiilor locale în zonele izolate, ONG-uri; 	

- informarea grupurilor țintă cu privire la rezultatele programului;

Activități de sondare și evaluare:

- Sondaje în rândul grupurilor țintă pentru stabilirea valorilor inițiale ale indicatorilor și evaluarea impactului priorității;
- Evaluări ale programului.

2.3.1 Axa Prioritară 3

<i>Cod</i>	3
<i>Titlul axei prioritare</i>	Mobilitate și Accesibilitate Sustenabilă.

☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare	
☒ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii Europene	
☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală bazată pe comunitate	

2.3.2 Fondul, baza de calcul a sprijinului UE și justificarea pentru alegerea bazei

<i>Fondul</i>	<i>IPA</i>
<i>Baza de calcul (cheltuieli</i>	<i>cheltuieli eligibile totale.</i>

<i>eligibile totale sau cheltuieli publice eligibile)</i>	
<i>Justificarea pentru alegerea bazei de calcul</i>	<i>Pentru a promova și finanța în mod egal sectorul non-public eligibil</i>

2.3.3. Obiectivele specifice ale priorității tematice și rezultatele scontate

<i>COD</i>	3
<i>Obiectiv specific</i>	Promovarea realizării unui standard îmbunătățit și omogen în transportul public, în special în zonele izolate prin sustenabilitate îmbunătățită și eficiența infrastructurii de transport și serviciilor de mobilitate în zona transfrontalieră și integrarea zonei în principalele coridoare de transport din UE.
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Infrastructurile și serviciile de transport și mobilitate sunt îmbunătățite și mai sustenabile.</p> <p>Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere, securității și integrării;</p> <p>Îmbunătățirea accesibilității zonelor marginale izolate;</p> <p>Creșterea gradului de integrare a infrastructurilor și serviciilor de transport local în principalele coridoare europene de transport, în special căile maritime conectate la coridorul Dunării;</p> <p>Producerea unei analize de fezabilitate asupra infrastructurilor cheie de transport, îmbunătățind conexiunea regională, națională și internațională la rețelele de transport, permițând autorităților regionale și naționale să integreze strategii CBC în strategii de transport naționale, macroregionale și europene.</p>

	<p>Populația din zonă beneficiază de accesibilitate îmbunătățită și destinații locale și externe, prin servicii și/ sau infrastructură îmbunătățită, cu un impact de mediu mai redus;</p> <p>Populația care face naveta de-a lungul frontierei pentru activități culturale, sociale și economice, beneficiază de servicii îmbunătățite pentru trecerea frontierei, datorită tehnologiilor și infrastructurii îmbunătățite;</p> <p>Mobilitatea turistică este îmbunătățită și extinsă în zonă, bazată pe noi servicii și infrastructură;</p>
--	---

<i>COD</i>	3-2
<i>Obiectiv specific</i>	Promovarea realizării unui standard de calitate îmbunătățit și omogen în infrastructurile publice pentru servicii de bază, în special în zonele izolate, prin acces îmbunătățit și extins la utilități publice moderne și eficiente (inclusiv internet, energie)
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Infrastructurile și rețelele de utilități publice,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea unei accesibilități îmbunătățite la utilități publice eficiente și de ultimă generație (acces la internet, utilități: salubritate, apă, energie) în considerarea opțiunilor tehnologice, constrângerilor economice, cerințelor de mediu și schimbărilor demografice; • Stabilirea de parteneriate transfrontaliere pentru implementarea soluțiilor inovatoare de acces la servicii publice, în special pentru zonele izolate și comunitățile marginalizate; • Populația ce beneficiază de acces îmbunătățit la utilități și servicii publice, pe baza unor soluții inovatoare partajate de-a lungul frontierei; • Zonele izolate ce primesc asistență adaptată pentru a facilita eliminarea obstacolelor la accesul la servicii IT și utilități publice; • Grupurile dezavantajate au un acces mai facil la utilități și servicii, cu informații specifice și acțiuni de creștere a

	gradului de conștientizare;
--	-----------------------------

2.3.4. Elemente ale altor priorități tematice adăugate axei prioritare

Nu este cazul.

2.3.5. Acțiuni ce vor fi sprijinite de prioritatea tematică (după prioritatea tematică)

2.3.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari

<i>Prioritate Tematică</i>	Promovarea transportului sustenabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice prin, de exemplu: reducerea izolării prin îmbunătățirea accesului la transport, rețele și servicii informatice și de comunicare, investiții în facilitățile și sistemele transfrontaliere de apă, deșeuri și energie.
<p>Acțiunile indicative ce vor fi sprijinite prin prioritatea tematică c):</p> <p>Aria Tematică 1: „Mobilitatea și infrastructura și servicii de transport”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea și dezvoltarea de parteneriate transfrontaliere între autoritățile relevante pentru planificarea infrastructurii fizice; • Studii comune pentru pregătirea investițiilor în infrastructura 	

transfrontalieră cu accent pe soluții multimodale;

- Construcția/ lărgirea/ reabilitarea punctelor de trecere a frontierei și/ sau a infrastructurii rutiere care duce la punctele de trecere a frontierei;
- Îmbunătățirea/ accelerarea procedurilor legate de mobilitatea persoanelor și bunurilor în cadrul zonei eligibile;
- Construcția/ lărgirea/ reabilitarea drumurilor transfrontaliere care fac legătura între așezări aflate pe de o parte și de alta a frontierei și/ sau a satelor izolate mici cu drumul principal care duce la graniță;
- Construcția/ lărgirea/ reabilitarea drumurilor care fac legătura cu sistemele internaționale/ naționale, precum și cu locațiile economice de interes transfrontalier;
- Construcția/ lărgirea/ reabilitarea drumurilor care fac legătura între localitățile din zona eligibilă;
- Crearea, reabilitarea/ modernizarea centrelor de informare/ promovare cu privire la cooperarea economică transfrontalieră;
- Dezvoltarea și implementarea unor conexiuni integrate și ecologice de transport transfrontalier;
- Crearea unor rețele publice de cooperare transfrontalieră;
- Crearea sau modernizarea facilităților/ centrelor logistice transfrontaliere;
- Dezvoltarea serviciilor de transport intermodal din cadrul zonei eligibile;
- Dezvoltarea transporturilor pe Dunăre și pe alte ape din zona eligibilă, inclusiv investiții în infrastructură și achiziția de echipamente pentru mobilitatea în porturi și pe ape
- Construcția/ lărgirea/ reabilitarea infrastructurii rutiere și a punctelor de trecere a frontierei;

Aria Tematică 2: „Infrastructura de utilități publice”:

- Stabilirea unor cadre, platforme și rețele transfrontaliere pentru schimbul de experiență și identificarea nevoilor de organizații de servicii publice/ furnizori de servicii. Dezvoltarea și implementarea de soluții adaptate local pentru investiții în infrastructura de utilități publice (ex. epurare la scară mică, acces la TIC, energie regenerabilă)

în zonele care se confruntă cu provocări similare pe ambele părți ale frontierei;

- Crearea infrastructurii internet necesare pentru rețele de cooperare transfrontalieră;
- Studii de cooperare în sfera unei valorificări mai bune a resurselor pentru îmbunătățirea serviciilor publice/ utilitare;
- Sprijinirea cooperării în rândul organizațiilor de servicii publice;

Grupuri țintă ale Priorității:

- Populația ce trăiește în zona eligibilă
- Șomerii, în special femeile și tinerii
- Copiii și populația tânără ce trăiește în zona eligibilă
- Grupurile dezavantajate.

Tipuri orientative de beneficiari

- Autorități Publice Locale și Regionale (consilii județene, consilii locale/ municipale etc.) și alte organisme publice;
- Filiale ale Autorităților Publice Naționale active pe teme de prioritate în zona eligibilă (înregistrate și operaționale în zona eligibilă);
- Instituții medicale;
- Instituții de învățământ;
- Organisme non-profit și ONG-uri;
- Organizații religioase, înființate legal conform cu legislația națională în vigoare;
- Camere de Comerț;
- Muze;

2.3.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor

<p><i>Prioritate Tematică</i></p>	<p>Promovarea transportului sustenabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice prin, de exemplu: reducerea izolării prin îmbunătățirea accesului la transport, rețele și servicii informatice și de comunicare, investiții în</p>
-----------------------------------	--

	<p>facilitățile și sistemele transfrontaliere de apă, deșeuri și energie.</p>
<p>Selectarea proiectelor va avea loc cu respectarea unei proceduri standardizate de evaluare folosind următoarele seturi de criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coerența strategică: acest criteriu examinează coerența și contribuția fiecărei propuneri de proiect la Obiectivul Specific relevant adresat, contribuția la rezultatele prevăzute și coerența generală a activităților planificate cu tipurile indicative de acțiuni. <p>În plus, vor fi evaluate și valoarea adăugată a operațiunii, dimensiunea sa teritorială și relevanța parteneriatului, în acest context.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calitatea operațională: acest criteriu examinează modul de elaborare al propunerii de proiect în relație cu claritatea și coerența obiectivelor operaționale, activităților și mijloacelor, fezabilitatea, eficiența, comunicarea proiectului și a rezultatelor sale, potențialul de asimilare și integrarea în procedurile operative ale partenerilor implicați. • Respectarea principiilor orizontale: acest criteriu examinează considerația din partea proiectului față de principiile orizontale ale Programului și demonstrarea integrării și avansului lor în logica de intervenție a propunerii de proiect. Criteriul de coerență strategică examinează relevanța propunerii de proiect, astfel acesta are întâietate peste celelalte două criterii. <p>Proiecte strategice (dacă există): proiectele strategice vor fi selectate printr-o procedură transparentă, deschisă, bazată pe criterii de selecție specifice ce vor fi definite conform cu obiectivele priorității.</p> <p>Criteriile detaliate de evaluare vor fi prezentate și puse la dispoziția eventualilor solicitanți în documentația cererii de propuneri ce va fi aprobată de Autoritățile Programului.</p>	

2.3.5.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

<i>Prioritate Tematică</i>	Promovarea transportului sustenabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice prin, de exemplu: reducerea izolării prin îmbunătățirea accesului la transport, rețele și servicii informatice și de comunicare, investiții în facilitățile și sistemele transfrontaliere de apă, deșeuri și energie.
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	<i>Nu se aplică</i>
Niciun instrument financiar nu va fi folosit	

2.3.6 Indicatori comuni și specifici programului

2.3.6.1 Indicatori de rezultat ai axei prioritare (specifci programului)

Tabel 16: Indicatori de rezultat specifici programului

COD	Indicator	Unitate de măsură	Valoare de referință	An de referință	Valoare țintă (2023) ¹⁷	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP3. IR1	Populația ce are acces la mobilitate și servicii de transport public eficiente și sustenabile. Populația cu acces la infrastructuri de transport local îmbunătățite, conexiuni mai rapide la coridoarele principale, servicii eficiente de trecere a frontierei, servicii de	Indicator calitativ descris pe o scară ordinală (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Administrator local, Asociații de antreprenori, ONG-uri,	2017 2020, 2023

¹⁷ Valoarea șintă poate fi calitativă sau cantitativă.

	transport folosind tehnologii inovatoare.						
AP3 IR2	Vehicule ce tranzitează frontiera. Trafic prin frontieră pentru activități și schimburi sociale, comerciale și turistice.	Numărul total de vehicule pe zi	950	2013	Creștere	INS, statistici ale poliției de frontieră. România și Serbia	2017 2020 2023
AP3. IR3	Populația cu acces la rețele de utilități publice sustenabile și eficiente (energie, apă, TIC). Acces la servicii de utilități îmbunătățite pe baza unor tehnologii inovatoare, acces la surse de energie eficiente și sustenabile, în special în teritoriile marginale și izolate.	Indicator calitativ descris pe o scară ordinală (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoare de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul actorilor interesași. Administrator local, Asociații de antreprenori, ONG-uri,	2017 2020 2023

2.3.6.2 Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)

Tabel 17: Indicatori de rezultat imediat comuni și specifici programului

COD	Indicator (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitate de măsură	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP3. IRI1	Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul utilităților publice și transportului	Unități (nr.)	10	Monitorizare	Anual
AP3. IRI2	Studii legate de implementarea proiectelor selectate sau realizarea unor acțiuni în domeniul infrastructurilor de transport și mobilitate	Unități - nr.	5	Monitorizare	Anual
AP3. IRI3	Investiții în infrastructurile de transport și utilități, inclusiv	Unități (nr.)	7	Monitorizare	Anual

	îmbunătățirea, dezvoltarea infrastructurilor existente				
AP3. IRI4	Participanți la inițiative de informare/ instruire/ creștere a gradului de conștientizare în domeniul transportului și utilităților publice.	Unități (nr.)	1000	Monitorizare	Anual
AP3. IRI5	Inițiative comune pentru îmbunătățirea transportului public și a conexiunilor intermodale.	Unități (nr.)	5	Monitorizare	Anual

2.3.7. Categoriile de intervenție

Categoriile de intervenție corespund conținutului axei prioritare, pe baza unei nomenclaturi adoptate de Comisie și pe defalcarea indicativă a sprijinului Uniunii

Tabelele 18-21: Categoriile de intervenție

Tabel 18: Dimensiunea 1 - Câmpul de intervenție

Axa prioritara	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritara 1 - Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii	102 Accesul la piața muncii al persoanelor aflate în cautarea unui loc de muncă, inclusiv șomerilor pe termen lung și cei aflați departe de piața muncii, de asemenea prin initiative locale pe piața muncii și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă.	4,494,375
	053 Infrastructuri de sănătate	8,988,750
	109 Incluziune activă, inclusiv luând în considerare promovarea egalității de șanse și participarea activă și îmbunătățirea procesului de angajare a forței de muncă	1,797,750
	116 Îmbunătățirea calității și eficienței și accesului la educație superioară sau echivalent luând în considerare creșterea participării și a nivelului de absolvire, în special pentru grupurile dezavantajate.	1,797,750

	113 Promovarea antreprenoriatului social și integrarea vocațională în întreprinderi sociale și economia socială și solidară pentru a facilita accesul la locurile de muncă	898,875
Axa prioritară 2 - Protecția mediului și managementul riskurilor	085 Protejarea și îmbunătățirea biodiversității, protecția naturii și infrastructura verde	5,393,250
	087 Adaptarea la masurile schimbărilor climatice și prevenirea și managementul riscurilor legate de climă ca de ex. eroziune, incendii, inundații, furtuni, inclusiv creșterea gradului de conștientizare, protecție civilă și infrastructuri și sisteme pentru gestionarea dezastrelor.	6,292,125
	088 Prevenirea riscurilor și gestionarea riscurilor altele decât cele climatice	8,089,875
Axa prioritară 4 - Mobilitate sustenabilă și accesibilitate	021 Gestionarea apelor și conservarea apei potabile (inclusiv gestionarea bazinelor râurilor, aprovizionarea cu apa, masuri specifice pentru adaptarea la schimbările climatice, măsurare zonală și la consumatori, schimbarea sistemelor și reducerea scurgerilor.	2,696,625
	022 Tratatamentul apelor uzate	2,696,625
	041 Canale navigabile și porturi terestre	7,191,000

	044 Sisteme inteligente de transport (inclusiv introducerea gestionării solicitărilor, sisteme de taxare, monitorizare informatică, sisteme de control si informatice)	4,494,375
	046 TIC: rețele informatice cu banda largă	898,875
Axa prioritară 4 - Atractivitate pentru turism sustenabil	091 Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al ariilor naturale	2,696,625
	092 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului turistic public	4,044,937
	093 Dezvoltarea și promovarea serviciilor publice de turism	2,696,625
	094 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului public al moștenirii culturale	4,044,937

Table 19: Dimensiunea 2 Forma de finanțare

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1	01 Grant	74,906,248
Axa prioritară 2	nerambursabil	
Axa prioritară 3		
Axa prioritară 4		
Axa prioritară AT		

Table 20 : Dimensiunea 3 Tipul teritoriului

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

Table 21: Dimensiunea 6 Mecanismul de transmitere teritorială

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

2.3.8. Un sumar al utilizării asistenței tehnice, inclusiv, dacă este necesar, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților în managementul și controlul programelor și beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru dezvoltarea capacității administrative a partenerilor relevanți pentru participare în implementarea programelor (dacă este cazul)

<i>Axă prioritară</i>	Mobilitate sustenabilă și accesibilitate
Inițiative de dezvoltare a capacităților: <ul style="list-style-type: none"> • Pentru generarea proiectelor, asistarea potențialilor beneficiari pentru identificarea nevoilor în rândul grupurilor țintă, coordonarea activităților administrative pentru stabilirea parteneriatelor • Proceduri pentru înființarea unor parteneriate transfrontaliere; • Pentru administrarea procedurilor de achiziții; Inițiative de promovare:	

- Activarea participării în rândul administrațiilor locale în zonele izolate, ONG-uri;
- informarea grupurilor țintă cu privire la rezultatele programului;

Activități de sondare și evaluare:

- Sondaje în rândul grupurilor țintă pentru stabilirea valorilor inițiale ale indicatorilor și evaluarea impactului priorității;
- Evaluări ale programului.

2.4. Axa prioritară 4

2.4.1. Titlu și sursa de finanțare

<i>COD</i>	4
<i>Titlul axei prioritare</i>	Atractivitate pentru un turism sustenabil

2.4.2 Fondul, baza de calcul a sprijinului UE și justificarea pentru alegerea bazei

☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare	
☒ Întreaga axa prioritară va fi implementată numai prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii Europene	
☐ Întreaga axa prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală bazată pe comunitate	

<i>Fondul</i>	<i>IPA</i>
<i>Baza de calcul (cheltuieli eligibile totale sau cheltuieli</i>	<i>cheltuieli eligibile totale.</i>

<i>publice eligibile)</i>	
<i>Justificarea pentru alegerea bazei de calcul</i>	<i>Pentru a promova și finanța în mod egal sectorul non-public eligibil</i>

2.4.3. Obiectivele specifice ale priorității tematice și rezultatele scontate

<i>COD</i>	4-1
<i>Obiectiv specific</i>	<p>Dezvoltarea economiei turismului local, pe baza promovării unei valorificări culturale și recreaționale sustenabile a patrimoniului natural și cultural.</p> <p>Promovarea creșterii cererilor naționale și internaționale pentru servicii de turism și atracții în zona eligibilă, creând atracții turistice și culturale inovatoare pe baza resurselor naturale și culturale comune, îmbunătățind atractivitatea rețelelor și traseelor turistice transfrontaliere.</p>
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Creșterea cererii naționale și internaționale pentru rețele transfrontaliere de grupuri turistice, atragerea diferitelor categorii turistice, activități culturale, naturale, în special din piețele internaționale;</p> <p>Integrarea atracțiilor turistice locale în rețelele internaționale ale Bazinului Dunării.</p> <p>Înființarea unei mărci și a unei imagini comune pentru oferta turistică locală astfel încât să se atragă o cerere suplimentară;</p> <p>Creșterea ratei de ocupare a infrastructurilor turistice, în toate zonele și pentru tipologiile diversificate de turism;</p> <p>Stabilirea unor rețele turistice de-a lungul frontierei, exploatând sinergiile și partajând soluții tehnologice și manageriale</p>

	inovatoare.
--	-------------

<i>COD</i>	4-2
<i>Obiectiv specific</i>	<p>Creșterea economiei turistice locale pe baza dezvoltării calității serviciilor turistice, pe baza unei valorificări sustenabile a patrimoniului natural și cultural.</p> <p>Dezvoltarea capacităților și competențelor pentru îmbunătățirea calității și cantității serviciilor și produselor turistice în rețelele și parteneriatele comune pe cele două părți ale graniței.</p> <p>Îmbunătățirea calității și sustenabilității infrastructurii turistice și accesibilității resurselor menționate mai sus</p>
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i>	<p>Dezvoltarea capacităților în rândul antreprenorilor și lucrătorilor din sectorul turistic, pentru îmbunătățirea calității serviciilor turistice și diversificarea produselor turistice;</p> <p>Îmbunătățirea informațiilor și cunoașterii despre resursele culturale și naturale locale pentru crearea unor produse inovatoare și înființarea unor strategii de conservare.</p> <p>Îmbunătățirea calității serviciilor turistice oferite în rețelele comune;</p> <p>Îmbunătățirea strategiilor de conservare și protejare, pe baza cercetărilor și studiilor efectuate prin parteneriate ale instituțiilor de cercetare și agențiilor de specialitate.</p> <p>Conservarea patrimoniului cultural și natural, prin investiții specifice în reabilitare și restaurare.</p>

2.4.4. Elemente ale altor priorități tematice adăugate axei prioritare

Nu este cazul.

2.4.5. Acțiuni ce vor fi sprijinite de prioritatea tematică (după prioritatea tematică)

2.4.5.1. Descriere a tipului și exemple ale acțiunilor ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la obiectivele specifice, inclusiv, unde este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritorii specifice vizate și tipuri de beneficiari

Prioritate Tematică	Încurajarea turismului și moștenirea culturală și naturală.
<p>Acțiunile indicative ce vor fi sprijinite prin prioritatea tematică d), axa prioritară 4:</p> <p>Aria Tematică 1: “Investiții pentru creșterea cererii rețelelor de turism local și promovarea activităților turistice inovatoare”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea transferului de cunoștințe, schimbul de exemple de bună practică, networking și dezvoltarea inovațiilor pentru protejarea patrimoniului natural și cultural și a turismului sustenabil; • Dezvoltarea unei imagini regionale transfrontaliere, inițiative comune de branding și marketing, • Dezvoltarea unor produse turistice distincte (ex. mănăstiri, patrimoniul roman, rute viticole etc.) și servicii turistice integrate; • Implementarea în comun a acțiunilor și promovarea caracteristicilor tradiționale (muzică, limbă, folclor etc.) inclusiv evenimente culturale comune (festivaluri, conferințe etc.) în relație cu acțiunile indicative menționate mai sus. • Investiții în infrastructura transfrontalieră pentru servicii turistice (centre turistice, centre de întâmpinare, puncte informative, centre de servicii în sectorul turistic) • Investiții în sectorul turistic pentru furnizarea unor servicii inovatoare, inclusiv infrastructură, pentru forme specifice de turism precum turismul cultural, turismul tematic etc. • Promovarea infrastructurii turistice și a obiectivelor turistice; • Dezvoltarea și reabilitarea rutelor turistice specifice, inclusiv 	

instalarea indicatoarelor rutiere și panourilor informative turistice bilingve;

- Construcția/ reabilitarea/ lărgirea infrastructurii de acces la atracții turistice, de ex. drumuri turistice în zone turistice, drumuri de acces la aceste zone, piste de bicicliști și alei, facilități de aventură;
- Investiții în modernizarea și reabilitarea siturilor naturale și culturale (ex.: monumente religioase, construcții și așezări tradiționale, situri istorice și arheologice etc).
- Dezvoltarea, modernizarea infrastructurii atracțiilor/ obiectivelor turistice;

Aria Tematică 2: „Inițiative de dezvoltare a capacităților pentru îmbunătățirea calității și inovării serviciilor și produselor turistice”:

- Stabilirea unor parteneriate pentru cercetare și studii cu privire la patrimoniul natural și cultural în zonă;
- Suport pentru crearea unei mărci comune și îmbunătățirea standardelor de calitate pentru serviciile oferite
- Suport pentru dezvoltarea ofertelor turistice transfrontaliere;
- Instruire pentru îmbunătățirea serviciilor turistice;
- Strategii, schimb de experiență în sectorul turistic;

Grupuri țintă ale Priorității:

- Populația ce trăiește în zona eligibilă
- Șomerii, în special femeile și tinerii
- Copiii și populația tânără ce trăiește în zona eligibilă
- Grupurile dezavantajate.

Tipuri orientative de beneficiari

- Autorități Publice Locale și Regionale (consilii județene, consilii locale/ municipale etc.) și alte organisme publice;
- Filiale ale Autorităților Publice Naționale active pe teme de prioritate în zona eligibilă (înregistrate și operaționale în zona eligibilă);
- Instituții medicale;
- Instituții de învățământ;
- Organisme non-profit și ONG-uri;
- Organizații religioase, înființate legal conform cu legislația

națională în vigoare; • Camere de Comerț; • Muze;

2.4.5.2. Principii orientative pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate Tematică</i>	<i>Încurajarea turismului și moștenirea culturală și naturală.</i>
<p>Selectarea proiectelor va avea loc cu respectarea unei proceduri standardizate de evaluare folosind următoarele seturi de criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coerența strategică: acest criteriu examinează coerența și contribuția fiecărei propuneri de proiect la Obiectivul Specific relevant adresat, contribuția la rezultatele prevăzute și coerența generală a activităților planificate cu tipurile indicative de acțiuni. <p>În plus, vor fi evaluate și valoarea adăugată a operațiunii, dimensiunea sa teritorială și relevanța parteneriatului, în acest context.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calitatea operațională: acest criteriu examinează modul de elaborare al propunerii de proiect în relație cu claritatea și coerența obiectivelor operaționale, activităților și mijloacelor, fezabilitatea, eficiența, comunicarea proiectului și a rezultatelor sale, potențialul de asimilare și integrarea în procedurile operative ale partenerilor implicați. • Respectarea principiilor orizontale: acest criteriu examinează considerația din partea proiectului față de principiile orizontale ale Programului și demonstrarea integrării și avansului lor în logica de intervenție a propunerii de proiect. Criteriul de coerență strategică examinează relevanța propunerii de proiect, astfel acesta are întâietate peste celelalte două criterii. <p>Proiecte strategice (dacă există): proiectele strategice vor fi selectate printr-o procedură transparentă, deschisă, bazată pe criterii de selecție specifice ce vor fi definite conform cu obiectivele priorității.</p>	

Criteriile detaliate de evaluare vor fi prezentate și puse la dispoziția eventualilor solicitanți în documentația cererii de propuneri ce va fi aprobată de Autoritățile Programului.

2.4.5.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

<i>Prioritate Tematică</i>	<i>Încurajarea turismului și moștenirea culturală și naturală.</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	<i>Nu se aplică</i>
Niciun instrument financiar nu va fi folosit	

2.4.6 Indicatori comuni și specifici programului

2.4.6.1 Indicatori de rezultat ai axei prioritare (specifci programului)

Tabel 52: Indicatori de rezultat specifici programului

COD	Indicator	Unitate de măsură	Valoare de referință	An de referință	Valoare țintă (2023) ¹⁸	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP4.I R1	Numărul de sosiri turistice în zona eligibilă. Fluxul de vizitatori în zonă pentru toate formele de activități turistice.	Unități	600.000	2012	Creștere	Birouri statistice naționale, Statistici de turism	2017 2020 2023
AP4.I R2	Noți petrecute de turiști în zona eligibilă Timpul petrecut de turiști în zonă, pentru toate tipurile de	Unități	1.600.000	2012	Creștere	Birouri statistice naționale, Statistici	2017 2020 2023

¹⁸ Valoarea țintă poate fi calitativă sau cantitativă.

	activități turistice					de turism	
AP4 IR3	<p>Calitatea percepută a serviciilor turistice și protejarea resurselor naturale și culturale.</p> <p>Percepția vizitatorilor asupra calității serviciilor turistice și conservarea și accesibilitatea resurselor naturale și culturale.</p>	Indicator calitativ descris pe o scară ordinală (1-10)	Rezultatul primului studiu va fi stabilit valoarea de referință	2015	Creștere	Sondaj în rândul vizitatorilor	2017 2020 2023

2.4.6.2. Indicatori de realizare imediată ai axei prioritare (comuni sau specifici programului)

Tabel 63: Indicatori de realizare imediată comuni și specifici programului

COD	Indicator (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitate de măsură	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP4.IRI1	Structuri / inițiative de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul turismului	Unități (nr.)	cel puțin 20	Monitorizare	Anual
AP4.IRI2	Studii legate de implementarea proiectelor selectate sau cercetări sau studii în domeniul resurselor naturale și culturale	Unități (nr.)	cel puțin 10	Monitorizare	Anual
AP4.IRI3	Număr de participanți ce participă la inițiative de instruire	Unități (nr.)	cel puțin 2000	Monitorizare	Anual
AP 4 IRI4	Acțiuni comune și Instrumente	Unități (nr.)	cel puțin 4	Monitorizare	Anual

	comune de comunicare create				
AP4 IRI5	Parteneriate pentru schimbul de bune practici și promovarea inițiativelor comune stabilite	Unități (nr.)	cel puțin 10	Monitorizare	Anual

2.4.7. Categoriile de intervenție

Categoriile de intervenție corespund conținutului axei prioritare, pe baza unui nomenclator adoptat de Comisie și pe defalcarea indicativă a sprijinului Uniunii

Tabelele 24-27: Categoriile de intervenție

Tabel 24: Dimensiunea 1 - Câmpul de intervenție

Axa prioritara	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritara 1 - Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii	102 Accesul la piața muncii al persoanelor aflate în cautarea unui loc de muncă, inclusiv șomerilor pe termen lung și cei aflați departe de piața muncii, de asemenea prin initiative locale pe piața muncii și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă.	4,494,375
	053 Infrastructuri de sănătate	8,988,750
	109 Incluziune activă, inclusiv luând în considerare promovarea egalității de șanse și participarea activă și îmbunătățirea procesului de angajare a forței de muncă	1,797,750
	116 Îmbunătățirea calității și eficienței și accesului la educație superioară sau echivalent luând în considerare creșterea participării și a nivelului de absolvire, în special pentru grupurile dezavantajate.	1,797,750

	113 Promovarea antreprenoriatului social și integrarea vocațională în întreprinderi sociale și economia socială și solidară pentru a facilita accesul la locurile de muncă	898,875
Axa prioritară 2 - Protecția mediului și managementul riskurilor	085 Protejarea și îmbunătățirea biodiversității, protecția naturii și infrastructura verde	5,393,250
	087 Adaptarea la masurile schimbărilor climatice și prevenirea și managementul riscurilor legate de climă ca de ex. eroziune, incendii, inundații, furtuni, inclusiv creșterea gradului de conștientizare, protecție civilă și infrastructuri și sisteme pentru gestionarea dezastrelor.	6,292,125
	088 Prevenirea riscurilor și gestionarea riscurilor altele decât cele climatice	8,089,875
Axa prioritară 3 - Mobilitate sustenabilă și accesibilitate	021 Gestionarea apelor și conservarea apei potabile (inclusiv gestionarea bazinelor râurilor, aprovizionarea cu apă, masuri specifice pentru adaptarea la schimbările climatice, măsurare zonală și la consumatori, schimbarea sistemelor și reducerea scurgerilor.	2,696,625
	022 Tratatamentul apelor uzate	2,696,625
	041 Canale navigabile și porturi terestre	7,191,000

	044 Sisteme inteligente de transport (inclusiv introducerea gestionării solicitărilor, sisteme de taxare, monitorizare informatică, sisteme de control si informatice)	4,494,375
	046 TIC: rețele informatice cu banda largă	898,875
Axa prioritară 4 - Atractivitate pentru turism sustenabil	091 Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al ariilor naturale	2,696,625
	092 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului turistic public	4,044,937
	093 Dezvoltarea și promovarea serviciilor publice de turism	2,696,625
	094 Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului public al moștenirii culturale	4,044,937

Table 25: Dimensiunea 2 Forma de finanțare

Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Axa prioritară 1	01 Grant	74,906,248
Axa prioritară 2	nerambursabil	
Axa prioritară 3		
Axa prioritară 4		
Axa prioritară AT		

Table 26 : Dimensiunea 3 Tipul teritoriului

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

Table 27: Dimensiunea 6 Mecanismul de transmitere teritorială

Priority axis	Cod	Amount (EUR)
	07 Nu se aplică	74,906,248

2.4.8. Un sumar al utilizării asistenței tehnice, inclusiv, dacă este necesar, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților în managementul și controlul programelor și beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru dezvoltarea capacității administrative a partenerilor relevanți pentru participare în implementarea programelor (dacă este cazul)

<i>Axă prioritară</i>	Atractivitate pentru turism sustenabil
<p>Inițiative de dezvoltare a capacităților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru generarea proiectelor, asistarea potențialilor beneficiari pentru identificarea nevoilor în rândul grupurilor țintă, coordonarea activităților administrative pentru stabilirea parteneriatelor • Proceduri pentru înființarea unor parteneriate transfrontaliere; • Pentru administrarea procedurilor de achiziții; <p>Inițiative de promovare:</p>	

- Activarea participării în rândul administrațiilor locale în zonele izolate, ONG-uri;
- informarea grupurilor țintă cu privire la rezultatele programului;

Activități de sondare și evaluare:

- Sondaje în rândul grupurilor țintă pentru stabilirea valorilor inițiale ale indicatorilor și evaluarea impactului priorității;
- Evaluări ale programului.

SECȚIUNEA 2.2: DESCRIEREA AXEI PRIORITARE PENTRU ASISTENȚĂ TEHNICĂ

2.5. Axă prioritară Asistență Tehnică

2.5.1. Titlu și sursa de finanțare

<i>COD</i>	5
<i>Titlu</i>	Asistență tehnică

2.5.2 Fondul și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fondul</i>	<i>IPA</i>
<i>Baza de calcul (cheltuieli eligibile totale sau cheltuieli publice eligibile)</i>	<i>cheltuieli eligibile totale.</i>
<i>Justificarea pentru alegerea bazei de calcul</i>	<i>Pentru a promova și finanța în mod egal sectorul non-public eligibil</i>

2.5.3. Obiectivele specifice ale priorității tematice și rezultatele scontate

<i>Cod</i>	5-1
<i>Obiectiv specific</i>	<p>Scopul priorității este promovarea unei implementări eficiente și efective a Programului, asigurând funcționarea eficientă a organismelor și comitetelor Programului.</p> <p>Executarea eficientă a tuturor etapelor ciclului programului și implementarea proiectelor, începând cu etapa de generare a proiectului, activitățile de control și audit, executarea activităților de monitorizare și evaluare a programului.</p> <p>Implementarea acțiunilor pentru vizibilitatea strategiei programului și rezultatelor în rândul grupurilor țintă și actorilor relevanți.</p>
<i>Rezultatele pe care Statele partenere caută să le obțină cu sprijinul Uniunii</i> ¹⁹	Nu se aplică

2.5.4. Acțiuni ce vor fi sprijinite și contribuția lor scontată la implementarea programului

<i>Axa prioritară</i>	<i>Asistență tehnică</i>
<p>Vor fi sprijinite următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea și funcționarea Secretariatului Tehnic Comun și Antena STC 	

¹⁹ Necesară în cazul în care sprijinul UE pentru asistență tehnică în cadrul programului depășește 15 mil. Euro

- Crearea și implementarea strategiei de comunicare și vizibilitate;
- Managementul Programului de către Autoritatea de Management;
- Înființarea și funcționarea Comitetului de Monitorizare a Programului
- Înființarea unor rețele de cooperare și coordonare și contacte în rândul organismelor Programului și statelor Partenere, precum și cu organismele și reprezentanții altor programe relevante cofinanțate de UE prin AM, AN, SCT, FLC, pentru promovarea și informarea cu privire la obiectivele programului;
- Stabilirea unor proceduri corespunzătoare, materiale și acțiuni pentru selectarea și implementarea proiectelor, pregătirea ghidurilor pentru aplicanți, generarea propunerilor de proiecte și pentru implementarea proiectelor;
- Stabilirea unui sistem IT pentru monitorizarea, evaluarea, managementul financiar, verificarea și auditul, inclusiv date privind participanții individuali în proiecte;
- Crearea de instrumente TIC pentru informare și comunicare, site-uri web, e-mail, etc.
- Crearea și implementarea unui plan de evaluare;
- Realizarea de studii, analize și sondaje cu privire la activitățile programului și impactul promovării și informării;
- Înființarea organismelor și procedurilor pentru controlul de prim nivel.
- Înființarea și implementarea sistemului de audit cu privire la sistemele de management și control al programului.

2.5.5. Indicatori specifici programului²⁰

2.5.5.1 Indicatori de rezultat specifici programului

²⁰ Necesară în cazul în care sprijinul UE pentru asistență tehnică în cadrul programului depășește 15 mil. Euro.

Tabel 28: Indicatori de rezultat specifici programului

Cod	Indicator	Unitate de măsură	Valoare de referință	An de referință	Valoare țintă ²¹ (2023)	Sursa datelor	Frecvența de raportare
AP5 IR1	Absorbția eficientă a fondurilor Cheltuieli certificate privind alocarea planificată până la termenele stabilite	Procentaj raport %	0	2015	90%	Sistem de monitorizare	2017 2020 2023

²¹ Valorile țintă pot fi calitative sau cantitative.

2.5.5.2 Indicatori de rezultat imediat specifici programului, ce se așteaptă să contribuie la rezultate

Tabel 10: Indicatori de rezultat imediat specifici programului

COD	Indicator	Unitate de măsură	Valoare țintă (2023) (opțional)	Sursa datelor
AP5 IRI 1	Numărul de ședințe ale organismelor programului	Unități (nr.)	2 pe an	Monitorizare
AP5 IRI 2	Numărul apelurilor pentru propuneri de proiecte	Unități (nr.)	2	Monitorizare
AP5 IRI 3	Numărul de evaluări intermediare ale programului	Unități (nr.)	2	Monitorizare
AP5 IRI 4	Numărul de evenimente pentru informare și promovare	Unități (nr.)	2 pe an	Monitorizare

2.5.6. Categoriile de intervenție

Categoriile corespondente de intervenție pe baza unui nomenclator adoptat de către Comisie, și o defalcare indicativă a sprijinului Uniunii.

Tabelele 30-32: Categoriile de intervenție

Tabel 7: Dimensiunea 1 Domeniu de intervenție

Axă prioritară	Cod	Suma (EUR)
AP 5 - Asistență tehnică	120 Pregătire, implementare, monitorizare și control	5,617,968
	121 Evaluare și studii	749,062
	122 Informare și comunicare	1,123,594

Tabel 8: Dimensiunea 2 Forma de finanțare

Priority axis	Cod	Suma (EUR)
AP 5 - Asistență tehnică	07 - Nu se aplică	

Tabel 9: Dimensiunea 3 Tipul de teritoriu

Priority axis	Cod	Suma (EUR)
AP 5 - Asistență tehnică	07 - Nu se aplică	

IPA II CBC

Romania-Serbia IPA CBC Programme 2014-2020

EUROPEAN UNION

Secțiunea 2.6 Tabel general de indicatori per axă prioritară și prioritate tematică

Tabel 10: Indicatori de rezultat și de realizare imediată comuni și specifici programului

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
Axa prioritară 1 - Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă incluziunii	Promovarea ocupării forței de muncă, mobilitatea forței de muncă și incluziunea socială și culturală de-a lungul graniței prin, de exemplu: integrarea piețelor de muncă din zona de	1-1 Creșterea potențialului ariei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, îmbunătățirea disponibilității oportunităților de angajare, acces la piața muncii și oportunități de angajare în aria eligibilă a programului.	PA1RI1 Populația activă beneficiază de un acces îmbunătățit pe piața muncii. (Servicii inovatoare care asistă persoanele în căutarea unui loc de muncă sunt stabilite permanent, informații privind oportunitățile de angajare sunt disponibile în zonele marginale, grupurile dezavantajate primesc asistență și informații privitor la oportunitățile de muncă.	AP1.IRI1 Cetățenii sunt implicați în proiecte de activități culturale, servicii sociale și medicale.
		1-2 Creșterea potențialului ariei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, pe baza îmbunătățirii calității vieții tuturor rezidenților de pe cele două părți ale graniței prin acțiuni comune, în special pentru îmbunătățirea accesului populației la servicii	PA1RI2- Populația beneficiază de acces îmbunătățit la servicii	AP1.IRI2 Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul pieței muncii AP1.IRI3 Investiții în infrastructurile de servicii sociale și medicale.

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
	graniță, inclusiv mobilitatea forței de muncă; inițiative locale comune pe piața muncii; servicii de informare și consiliere și instruire comună; egalitatea între sexe; oportunități egale; integrarea comunităților de imigranți și grupuri vulnerabile; investiții	medicale, servicii sociale, servicii ce sprijină accesul la învățământul primar moderne și eficiente. 1-3 Creșterea potențialului zonei programului pentru o creștere favorabilă incluziunii, creșterea integrării sociale și culturale în zona transfrontalieră promovând servicii și rețele inovatoare, reducând impactul constrângerilor datorate izolării și marginalizării din zonele de frontieră.	de bază în sănătate și educație. Servicii inovatoare, de înaltă calitate, sunt create permanent și sunt disponibile în zonele marginale, îngrijire preventivă, activități și servicii culturale, activități sportive. PA1RI3- Populația beneficiază de o viață culturală activă în zona de graniță. Populația, în special cea din zonele marginale, având acces la diferite oportunități pentru activități sociale și culturale, oferite permanent prin inițiative comune de-a lungul frontierei.	AP1 IRI4 Persoanele dezavantajate sunt implicate în activitățile proiectelor AP1.IRI5 Acțiuni comune transfrontaliere ce vizează grupurile vulnerabile (tinerii, femeile) stabilite pentru prevenirea abandonului școlar prematur, incluziune socială

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
	pentru serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă; sprijin pentru investiții în servicii publice de sănătate și sociale.			
Axa prioritară 2 - Protecția mediului și managementul riscurilor	Protecția mediului, promovarea adaptării la schimbările climatice și diminuarea efectelor acestora, prevenirea și gestionarea riscurilor prin,	2-1 Creșterea gradului de protecție și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale, îmbunătățirea capacității și extinderea acțiunilor organizațiilor și organismelor implicate în protecția mediului și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale. Promovarea rețelelor transfrontaliere pentru educație și studii privind resursele de mediu.	<p>AP2-IR 1- Conștientizarea potențialului resurselor de mediu și beneficiilor protecției. Populația rezidentă informată cu privire la calitatea și cantitatea resurselor de mediu în zona eligibilă și asupra beneficiilor acțiunilor de protecție.</p> <p>AP2. IR2- Capacitatea pentru intervenții de urgență și management în caz de dezastre</p>	<p>AP2. IRI1 Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul protecției mediului</p> <p>AP2. IRI2 - Participanți la inițiative de proiect și evenimente de informare și creșterea gradului de conștientizare</p>

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
	de exemplu: acțiuni comune pentru protecția mediului, promovarea utilizării sustenabile a resurselor naturale, eficiența resurselor, surse de energie regenerabilă și îndreptarea către o economie cu emisii de carbon reduse, promovarea investițiilor pentru a se	2-2 Dezvoltarea capacității de a gestiona riscurile de mediu, interoperabilitate transfrontalieră și acțiuni comune pentru sisteme inovatoare de protecție a mediului, atenuarea și prevenirea accidentelor și dezastrelor de mediu, reacții în situații de urgență, pregătirea și conștientizarea urgențelor de mediu.	naturale și accidente de mediu AP2. IR3- Potențialul de interoperabilitate transfrontalieră pentru intervenții de urgență și protecția mediului, pe baza procedurilor și tehnologiilor comune	AP1IR15 Studii în domeniul protecției mediului și managementul urgențelor. (studii tehnice și științifice, cercetări în domeniile relevante) AP2. IRI3 - Participanți la inițiative de dezvoltare a capacităților AP2. IRI4 Sisteme de monitorizare (cu baze de date) stabilite/ extinse / modernizate în zona eligibilă în domeniul protecției mediului și managementului situațiilor de urgență.

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
	adresa unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței la dezastre și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor și pregătirea pentru situații de urgență			
Axa prioritară 3 - Mobilitate sustenabilă și accesibilitate	Promovarea transportului sustenabil și îmbunătățirea infrastructurii publice prin, de exemplu: reducerea izolării prin îmbunătățirea	<p>3-1 Promovarea realizării unui standard îmbunătățit și omogen în transportul public, în special în zonele izolate prin sustenabilitate îmbunătățită și eficiența infrastructurii de transport și serviciilor de mobilitate în zona transfrontalieră și integrarea zonei în principalele coridoare de transport din UE.</p> <p>3-2 Promovarea realizării unui standard</p>	<p>AP3. IR1- Populația ce are acces la mobilitate și servicii de transport public eficiente și sustenabile.</p> <p>Populația cu acces la infrastructuri de transport local îmbunătățite, conexiuni mai rapide la coridoarele principale, servicii eficiente de trecere a</p>	<p>AP3 IRI 1 - Structuri de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul utilităților publice și transportului</p> <p>AP3 IRI 2 - Studii legate de implementarea proiectelor selectate sau realizarea unor acțiuni în</p>

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
	<p>accesului la transport, rețele și servicii informatice și de comunicare, investiții în facilitățile și sistemele transfrontaliere de apă, deșeurii și energie</p>	<p>de calitate îmbunătățit și omogen în infrastructurile publice pentru servicii de bază, în special în zonele izolate, prin acces îmbunătățit și extins la utilități publice moderne și eficiente (inclusiv internet, energie)</p>	<p>frontierei, servicii de transport folosind tehnologii inovatoare.</p> <p>AP3IR2- Vehicule ce tranzitează frontiera.</p> <p>Trafic prin frontieră pentru activități și schimburi sociale, comerciale și turistice.</p> <p>AP3 IR3 - Populația cu acces la rețele de utilități publice sustenabile și eficiente (energie, apă, TIC).</p> <p>Acces la servicii de utilități îmbunătățite pe baza unor tehnologii inovatoare, acces la surse de energie eficiente și sustenabile, în special în teritoriile marginale și izolate.</p>	<p>domeniul infrastructurilor de transport și mobilitate</p> <p>AP3 IRI 3 - Investiții în infrastructurile de transport și utilități, inclusiv îmbunătățirea, dezvoltarea infrastructurilor existente</p> <p>AP3 IRI 4 - Participanți la inițiative de informare/instruire/ creștere a gradului de conștientizare în domeniul transportului și utilităților publice.</p> <p>AP3 IRI 5 - Inițiative comune pentru îmbunătățirea transportului public și a</p>

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
				conexiunilor intermodale
Axa prioritară 4 - Atractivitate pentru turism sustenabil	Încurajarea turismului și moștenirea culturală și naturală.	4-1 Dezvoltarea economiei turismului local, pe baza promovării unei valorificări culturale și recreaționale sustenabile a patrimoniului natural și cultural. Promovarea creșterii cererilor naționale și internaționale pentru servicii de turism și atracții în zona eligibilă, creând atracții turistice și culturale inovatoare pe baza resurselor naturale și culturale comune, îmbunătățind atractivitatea rețelelor și traseelor turistice transfrontaliere.	AP4 IR3 - Numărul de sosiri turistice în zona eligibilă. Fluxul de vizitatori în zonă pentru toate formele de activități turistice.	AP4 IRI1 - Structuri / inițiative de cooperare transfrontalieră sprijinite în domeniul turismului
		4-2 Creșterea economiei turistice locale pe baza dezvoltării calității serviciilor turistice, pe baza unei valorificări sustenabile a patrimoniului natural și cultural. Dezvoltarea capacităților și competențelor pentru îmbunătățirea calității și cantității serviciilor și	AP4 IR2- Noapți petrecute de turiști în zona eligibilă Timpul petrecut de turiști în zonă, pentru toate tipurile de activități turistice	AP4 IRI2 - Studii legate de implementarea proiectelor selectate sau cercetări sau studii în domeniul resurselor naturale și culturale
			AP4 IR3 Calitatea percepută a serviciilor turistice și protejarea resurselor naturale și culturale. Percepția vizitatorilor asupra calității serviciilor turistice și conservarea și accesibilitatea resurselor naturale și culturale	AP4 IRI3 - Număr de participanți ce participă la inițiative de instruire AP4 IRI4 - Acțiuni comune și Instrumente comune de comunicare create AP4 IRI 5 - Parteneriate pentru schimbul de bune practici și promovarea

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
		<p>produselor turistice în rețelele și parteneriatele comune pe cele două părți ale graniței.</p> <p>Îmbunătățirea calității și sustenabilității infrastructurii turistice și accesibilității resurselor menționate mai sus.</p>		inițiativelor comune stabilite
Axa prioritară 5 - Asistență tehnică	N.A.	<p>Scopul priorității este promovarea unei implementări eficiente și efective a Programului, asigurând funcționarea eficientă a organismelor și comitetelor Programului.</p> <p>Executarea eficientă a tuturor etapelor ciclului programului și implementarea proiectelor, începând cu etapa de generare a proiectului, activitățile de control și audit, executarea activităților de monitorizare și evaluare a programului.</p> <p>Implementarea acțiunilor pentru vizibilitatea strategiei programului și</p>	<p>AP5 IR1 - Absorbția eficientă a fondurilor</p> <p>Cheltuieli certificate privind alocarea planificată până la termenele stabilite</p>	<p>AP5 IRI1 - Numărul de ședințe ale organismelor programului</p> <p>AP5 IRI2 - Numărul apelurilor pentru propuneri de proiecte</p> <p>AP5 IRI3 - Numărul de evaluări intermediare ale programului</p> <p>AP5 IRI4 - Numărul de evenimente pentru informare și promovare</p>

IPA II CBC

Romania-Serbia IPA CBC Programme 2014-2020

EUROPEAN UNION

Axa prioritară	Prioritate tematică	Obiective specifice	Indicatori de rezultat	Indicatori de rezultat imediat
		rezultatelor în rândul grupurilor țintă și actorilor relevanți.		

Proiecte strategice

Proiectele strategice pot fi identificate prin proceduri de selecție DEDICATE, asigurând acces egal și competiție transparentă, pentru atingerea obiectivelor programului, obiectivelor specifice ale axelor prioritare și concordanței cu principiile orizontale.

Proiectele strategice trebuie să aibă o contribuție substanțială la realizarea unui impact transfrontalier puternic și real și rezultate pe termen lung.

Rezultatele proiectelor strategice trebuie să răspundă în mod eficient și concentrat nevoilor ariei eligibile așa cum au fost evidențiate în Analiza teritorială, și să aibă ca rezultat schimbări semnificative și pe termen lung sau un progres al întregii sau a unei largi părți a teritoriului eligibil.

Proiectele strategice pot fi proiectate și implementate în cadrul celor patru axe prioritare ale programului.

Cota resurselor dedicate proiectelor strategice se încadrează în 30% din fondurile IPA alocate programului.

Principiile de bază pentru eligibilitatea unui proiect strategic pot fi următoarele

- Adresarea obiectivelor cheie specifice ce pot fi realizate numai prin implicarea unor parteneriate mari și/ sau actori cheie de cele două părți ale frontierei
- Au o dimensiune financiară mai mare față de proiectele simple, proporțional cu relevanța obiectivelor și rezultatelor.
- Produc efecte de durată și catalizează acțiuni ulterioare din partea actorilor publici și privați și/ sau resurse umane și finanțare publică;
- Promovarea unor oportunități de cooperare permanentă în domeniile incluziunii sociale și culturale.

Domeniile de intervenție în care pot fi dezvoltate proiecte strategice sunt cele adresate de prioritățile tematice selectate pentru intervenția programului.

Proiectele strategice pot fi în special relevante pentru coordonarea strategiei programului cu Strategia UE pentru Regiunea Dunării.

SECȚIUNEA 3 PLANUL DE FINANȚARE

(Referință: punctul (d) din Articolul 8(2) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

3.1 Alocarea financiară din IPA (în EUR)

(Referință: punctul (d) (i) din Articolul 8(2) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

Tabelul 15

Fond	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
IPA	7.000.000	10.000.000	10.000.000	11.976.562	11.976.562	11.976.562	11.976.562	74.906.248

3.2.1 Total financial appropriation from the IPA and national co-financing (in EUR)

(Reference: point (d)(ii) of Article 8(2) of Regulation (EU) No 1299/2013)

1. *The financial table sets out the financial plan of the cooperation programme by priority axis.*
2. *The financial table shall show for information purposes, any contribution from third countries participating in the cooperation programme (other than contributions from IPA and ENI)*
3. *The EIB²² contribution is presented at the level of the priority axis.*

Table 16: Financing plan

Priority axis	Basis for calculation of Union support (Total eligible cost or public eligible cost)	Union support (a)	National counterpart (b) = (c) + (d)	Indicative breakdown of the national counterpart		Total funding (e) = (a) + (b)	Co-financing rate (f) = (a)/(e) (2)	For information	
				National Public funding (c)	National private funding (d) (1)			Contributions from third countries	EIB contributions

²² European Investment Bank

Priority axis 1 - Employment promotion and services for an inclusive growth	21,150,000	17,977,500	3,172,500	3,172,500	0	21,150,000	85.00%		
Priority axis 2 - Environmental protection and risk management	21,150,000	17,977,500	3,172,500	3,172,500	0	21,150,000	85.00%		
Priority axis 3 - Sustainable mobility and accessibility	21,150,000	17,977,500	3,172,500	3,172,500	0	21,150,000	85.00%		
Priority axis 4 - Attractiveness for sustainable tourism	15,862,498	13,483,124	2,379,375	2,379,375	0	15,862,499	85.00%		

Priority axis 5 – Technical Assistance	8,812,499	7,490,624	1,321,875	1,321,875	0	8,812,499	85.00%		
Total									

(1) To be completed only when priority axes are expressed in total costs.

(2) This rate may be rounded to the nearest whole number in the table. The precise rate used to reimburse payments is the ratio (f).

3.2.2 Defalcare după axa prioritară și prioritatea tematică

(Referință: punctul (d)(ii) din Articolul 8(2) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

Tabelul 17

Axă prioritară	Prioritate Tematică	Sprijinul Uniunii	Omolog național	Finanțare totală
Axa prioritară 1 Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere inclusivă	PT a): promovarea ocupării forței de muncă, mobilității muncii și incluziunii culturale și sociale de-a lungul frontierei	17,977,500	3,172,500	21,150,000
<i>Axa prioritară 2 Protecția mediului și managementul riscurilor</i>	PT b): protejarea mediului, promovarea adaptării la, și atenuarea schimbărilor climatice, prevenirea și managementul riscurilor	17,977,500	3,172,500	21,150,000
<i>Axa Prioritară 3 Mobilitate și accesibilitate sustenabilă</i>	PT c): promovarea unui transport sustenabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice	17,977,500	3,172,500	21,150,000
<i>Axa Prioritară 4 Atractivitate pentru un turism sustenabil</i>	PT d): încurajarea turismului și patrimoniul cultural și natural	13,483,124	2,379,375	15,862,499

<i>Axa prioritară 5 Asistență tehnică</i>		7,490,624	1,321,875	8,812,499
Total		74,906,248	13,218,750	88,124,998

SECTION 4 INTEGRATED APPROACH TO TERRITORIAL DEVELOPEMENT

(Reference: Article 35 (2) of IPA II Implementing Regulation and Article 8(3) of Regulation (EU) No 1299/2013)

Description of the integrated approach to territorial development, taking into account the content and objectives of the cooperation programme and showing how it contributes to the accomplishment of the programme objectives and expected results

<4.0 type=S' maxlength=3500' input=M'>

4.1 Community-led local development (where appropriate)

Approach to the use of community-led local development instruments and principles for identifying the areas where they will be implemented

(Reference: Article 35 (2) of IPA II Implementing Regulation and point (a) of Article 8(3) of Regulation (EU) No 1299/2013)

<4.1 type=S' maxlength=7000' input=M' >

4.3 Integrated Territorial Investment (ITI) (where appropriate)

Approach to the use of Integrated Territorial Investments (ITI) (as defined in Article 36 of Regulation (EU) No 1303/2013) other than in cases covered by 4.2, and their indicative financial allocation from each priority axis

(Reference: Article 35 (2) of IPA II Implementing Regulation and point (c) of Article 8(3) of Regulation (EU) No 1299/2013)

<4.3.1 type=S' maxlength=5000' input=M >

Table 18: Indicative financial allocation to ITI (aggregate amount)

Priority axis	Indicative financial allocation (Union support) (EUR)
<4.3.2 type=S' input=G' >	<4.3.3 type=N' input=M' >
TOTAL	

4.4 Contribuția intervențiilor planificate la strategiile macroregionale și ale bazinelor maritime, supuse nevoilor zonei programului, așa cum sunt identificate de statele partenere relevante și luând în considerare, unde este cazul, proiectele importante strategic identificate în aceste strategii (dacă este cazul)

(Dacă statele partenere și regiunile participă în strategii macroregionale și/ sau de bazine maritime)

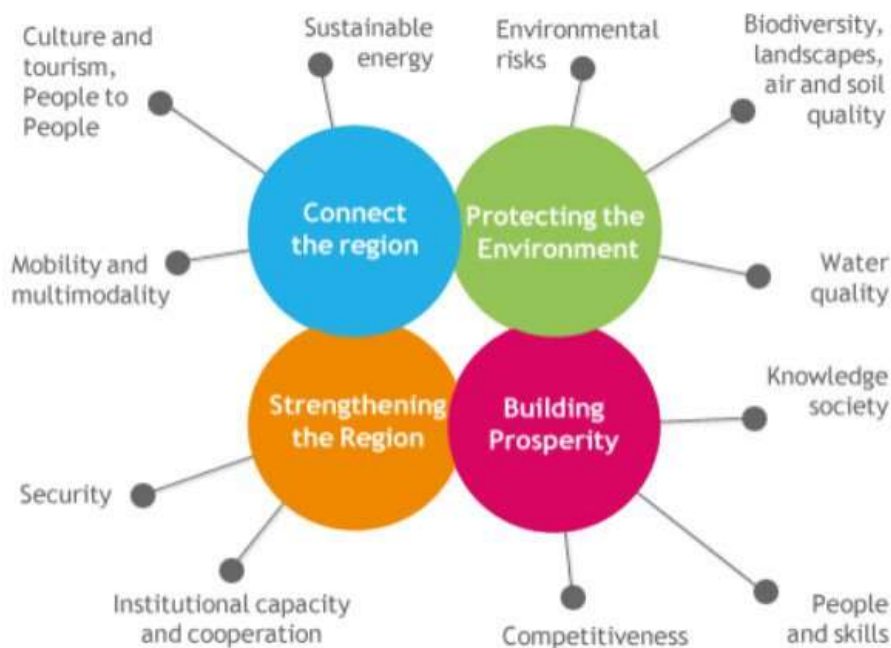
(Referință: punctul (d) din Articolul 8(3) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

<4.4.1.2 type=S' maxlength=7000' input=M' >

Strategia UE pentru Regiunea Dunării prevede un cadru general pentru zona Dunării cu scop în facilitarea integrării și dezvoltării integrative.²³ Regiunea Dunării acoperă 12 țări (Austria, Republica Slovacă, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, România și Bulgaria ca State Membre UE, precum și Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Republica Moldova), plus regiunile Dunărene din Germania și Ucraina.

Strategia Regiunii Dunărene adresează o gamă largă de aspecte; acestea sunt împărțite în 4 piloni și 11 zone prioritare (vezi graficul de mai jos).

Figura 1 Strategia UE pentru Structura Regiunii Dunării

Sursa: <http://www.danube-region.eu>

Programul demonstrează o înaltă relevanță și coerență cu ambele inițiative strategice. Tabelul de mai jos oferă o prezentare generală a Axei Prioritare și a zonelor tematice ale Programului.

Obiectivul de Axă Prioritară este corelat îndeaproape cu **Strategia UE Regiunea Dunării**, în special, dar nu exclusiv, cu Pilonul 3: Dezvoltarea

²³ In this context the term “danubic” does not arise from the usual “danubian”, referring only to the river itself. “Danubic” refers to the political concept of Danube Region, a space delimited by socio-economic and political consideration.

prosperității în Regiunea Dunării și în Zonele Prioritare (ZP).

Prioritățile programului:

1- Promovarea ocupării forței de muncă și consolidarea serviciilor de bază pentru o creștere inclusivă (obiectivul tematic a)

Axele prioritare ale strategiei Dunării sunt în special relevante:

- ZP 9 pentru Investiții în oameni și competențe
- ZP 7 pentru Dezvoltarea societății de cunoaștere prin cercetare, educație și IT

2- Protecția mediului și managementul riscurilor (obiectivul tematic b)

Obiectivul de Axă Prioritară este corelat îndeaproape cu **Strategia Regiunii Dunării UE**, în special cu Zonele Prioritare (ZP):

- ZP 4 „Restaurarea și întreținerea calității apelor”
- ZP5 „Gestionarea riscurilor de mediu” și
- ZP6 „Conservarea biodiversității, peisajelor și calității aerului și solului”

Dimensiunea CBC este extrem de relevantă, pentru sistemele integrate și interdependente de mediu, în lanțul carpatic, și bazinul Dunării, câmpiile Banatului și, de asemenea, pentru provocările comune generate de poluare, dezafectarea activităților industriale învechite, terenurile industriale abandonate.

3- Mobilitate și accesibilitate sustenabilă (obiectivul tematic c)

Obiectivul de Axă Prioritară este corelat îndeaproape cu **Strategia Regiunii Dunării UE**, în special cu Zonele Prioritare (ZP):

- ZP 1 Îmbunătățirea mobilității și multimodalității
- ZP 7 „Dezvoltarea societății de cunoaștere prin cercetare, educație și IT

Dimensiunea CBC este prezentă în sensul că punctele slabe menționate mai sus afectează atractivitatea întregii zone a programului, în timp ce contribuie negativ la disparitățile intraregionale dintre zonele favorizate și cele mai puțin

favorizate.

Datorită capacității financiare a programului, coordonarea proiectelor implementate în zona de cooperare cu cele implementate în Regiunea Dunării este relevantă în special.

4- Atractivitate pentru turism sustenabil (obiectivul tematic d)

Prioritatea este coordonată cu strategia Regiunii Dunărea, în sensul că identifică acțiuni pentru o dezvoltare sustenabilă pe baza resurselor naturale și culturale împreună cu principalii piloni ai strategiei regionale:

Pilonul 1: conectarea Regiunii Dunării.

ZP 3 Promovarea culturii și turismului, contactele people-to-people

Rezultatele ce vor fi obținute de program sunt crearea unei identități distincte pentru întreaga zonă ca destinație pentru turism sustenabil, promovarea tipului inovator de turism, integrarea zonei în rețelele turistice ce vizează diversele sisteme de mediu, ale Bazinului Dunării, ale Zonelor Carpatice, zonele rurale ale Banatului. Creșterea capacității pentru acțiuni comune de protejare a resurselor naturale

SECȚIUNEA 5 IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR PENTRU PROGRAMUL DE COOPERARE

(Referință: Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

5.1 Autorități și organisme relevante

(Referință: Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

Tabel 19: Autoritățile Programului

(Referință: punctul (a) (i) din Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

Autoritate/ organism	Denumirea autorității/ organismului și departamentul sau unitatea	Șeful autorității/ organismului (funcție sau post)
Autoritatea de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, România	Șeful Autorității de Management
Autoritatea de certificare, unde este cazul	<i>Nu este aplicabil</i>	Nu este aplicabil
Autoritatea de Audit	Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi, România	Președintele Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi, România

The body to which payments will be made by the Commission is:

(Reference: point (b) of Article 8(4) of Regulation (EU) No 1299/2013)

☐ the managing authority	<5.1.7 type type=□C' input=□M'>
☐ the certifying authority	<5.1.8 type type=□C' input=□M'>

Tabelul 33: Organism sau organisme ce întreprind sarcini de control și audit
 (Reference: points (a)(ii) and (iii) of Article 8(4) of Regulation (EU) No 1299/2013)

Authority/body	Name of authority/body and department or unit	Head of authority/body (position or post)
Body or bodies designated to carry out control tasks	First level control unit, Regional Office for Cross-Border Cooperation Timisoara for Romanian partners First level control unit, Ministry of Finance for Serbian partners and TA funds for Serbian National Authority Directorate for First Level Control, Ministry of Regional Development and Public Administration, Romania for TA funds for	Head of First Level Control Unit

	Romanian beneficiaries	
Body or bodies designated to be responsible for carrying out audit tasks	<p>Audit Authority within the Court of Accounts, Romania,</p> <p>Audit Authority Office of EU Funds from Republic of Serbia</p> <p>Internal Audit Department within the Ministry of Regional Development and Public Administration,</p>	<p>President of the Audit Authority within the Court of Accounts, Romania</p> <p>Director of Audit Authority Office of EU Funds from Republic of Serbia</p> <p>Minister of the Regional Development and Public Administration.</p>

5.2 Comitetul Comun de Monitorizare

Tabelul 1134: Listă indicativă a membrilor Comitetului Comun de Monitorizare

Name of authority/body and department or unit	Role in the programme	Contact details of the authority/body
EU Commission	Advisory	
NIPAC	Decision	
National Authority	Decision	
Macro-regional strategy representative (where the programme is overlapping a macro-	Consultative	

region covered by an EU Strategy)		
EIB	Consultative	
Other (as agreed by the partner countries)		
Audit Authority within the Court of Accounts, Romania	Independent observer	20, General Ernest Broșteanu Street, Sector 1, 010528, Bucharest
Audit Authority Office of EU Funds from Republic of Serbia	Independent observer	Nemanjina 11, 11000 Belgrade, Republic of Serbia

5.3 Procedura pentru constituirea secretariatului comun

(Referință: punctul (a) (iv) din Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

<5.2 type='S' maxlength='3500' input='M' >

5.4 Scurtă descriere a aranjamentelor de management și control

(Referință: punctul (a) (v) din Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

<5.3. type="S' maxlength="35000' input="M' >

Secretariatul Tehnic Comun a fost înființat prin Hotărârea de Guvern nr. 1485/2007. Același organism va asigura STC pentru Programul IPA CBC România - Serbia 2014-2020.

STC va avea sediul în Timișoara, în cadrul Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara. O antenă a STC va fi situată în cadrul Biroului Local Transfrontalier din Vrșac, Republica Serbia.

Secretariatul Tehnic Comun va fi condus de Șeful Secretariatului. STC va avea personal internațional, având în compoziție atât cetățeni români cât și sârbi. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara va angaja personalul STC. Numărul și calificarea personalului vor corespunde cu sarcinile STC. Personalul STC va vorbi fluent limba engleză și cel puțin una dintre limbile relevante, română sau sârbă.

AM, Serbia NA, AA, Biroul Autorității de Audit pentru Fonduri UE din Republica Serbia, STC, Antena STC și Unitatea de Control de Prim Nivel din cadrul RO CBC Timișoara sunt finanțate din bugetul de Asistență Tehnică. Activitățile de sprijin ale Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara pentru implementarea acestui program sunt finanțate, de asemenea, din bugetul de Asistență Tehnică al Programului.

Rolul și sarcinile autorității de audit și ale grupului de auditori

Conform cu Articolul 127 (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, o singură autoritate de audit va fi numită de către Statele Membre.

Autoritatea de audit desemnată pentru Program este Autoritatea de Audit (AA) din cadrul Curții de Conturi din România, cu sediul în București, Str. Ernest Broșteanu nr. 20, Sector 1, România.

Prevederile Articolului 25 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 (prin referire la Articolul 127 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013), se va aplica cu privire la grupul de auditori.

Principalele competențe și responsabilități ale AA, așa cum sunt prevăzute

de Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, Articolul 127, sunt:

- să se asigure că auditurile sunt aplicate asupra sistemelor de management și control, pe un eșantion corespunzător de operațiuni și pe conturile anuale;
- pregătirea unei strategii de audit, în termen de opt luni de la adoptarea Programului, care va stabili metodologia de audit, metoda de eșantionare pentru audituri asupra operațiunilor și planificarea auditurilor în relație cu exercițiul financiar curent și cele două exerciții financiare subsecvente. Strategia de audit va fi actualizată anual din 2016 până în 2024 inclusiv.

AA va:

- se va asigura că, printr-un audit de sistem înainte de depunerea primelor conturi, CA deține proceduri corespunzătoare pentru contabilizarea sumelor ce vor fi retrase sau recuperate și deduse din cererile de plată în timpul exercițiului financiar, precum va și urmări recuperările în așteptare și sumele irecuperabile;
- va elabora o opinie anuală de audit în conformitate cu al doilea alineat al articolului 59(5) din Regulamentul Financiar nr. 966/2012;
- va elabora un raport de control anual care stabilește principalele constatări ale auditurilor executate în conformitate cu art. 127(1) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, inclusiv constatări cu privire la deficiențele găsite în sistemele de management și control, și acțiunile de corectare propuse și implementate.

În îndeplinirea funcțiilor sale, în conformitate cu art. 25 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013, AA este asistată de un GoA alcătuit dintr-un reprezentant al fiecărui Stat Membru. Fiecare Stat Membru va fi responsabil pentru auditurile efectuate în teritoriul său. Fiecare reprezentant al fiecărui Stat Membru care participă în Program va fi responsabil pentru furnizarea elementelor factice legate de cheltuielile din teritoriul său care sunt solicitate de autoritatea de audit pentru efectuarea evaluării sale.

GoA se va constitui în termen de trei luni de la aprobarea Programului.

Acesta își va elabora propriile reguli de procedură, în baza AA. Regulele de procedură vor include o descriere detaliată a funcțiilor și responsabilităților fiecărui actor de audit.

Acești auditori vor fi independenți funcțional de FLC/STC/AN/AM.

GoA va asista AA în constituirea și implementarea strategiei de audit. Strategia de audit va indica și ce măsuri au fost aplicate de AA și GoA, pentru a se asigura că aceeași metodologie de audit, în conformitate cu standardele de audit acceptate internațional, a fost aplicată de toți membrii Grupului de Auditori.

Calitatea și integritatea auditului efectuat și/ sau documentelor emise vor fi asigurate de AA împreună cu GoA. AA va întreprinde revizuri periodice de calitate asupra metodelor și procedurilor de lucru împreună cu GoA pentru a se asigura că rapoartele de audit și constatările sunt complet de încredere. Aceste analize vor acoperi evidențele de audit, documentele de sprijin și doveditoare și sistemele de monitorizare și urmărire.

5.5 Alocarea răspunderilor în rândul Statelor partenere în cazul corecțiilor financiare impuse de autoritatea de management sau de către Comisie

(Referință: punctul (a) (vi) din Articolul 8(4) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

Statul Membru/ Partener va purta responsabilitatea în legătură cu folosirea FEDR în program, după cum urmează:

- Pentru cheltuielile legate de proiect, acordate partenerilor de proiect pe teritoriul acestuia, răspunderea va fi suportată individual de fiecare Stat Membru/ Partener.
- În cazul unei nereguli sistemice sau unei corecții financiare (decis de Comisie), Statul Membru/ Partener va suporta consecințele financiare proporțional cu neregularitatea relevantă detectată pe teritoriul

respectivului Stat Membru/ Partener. Dacă neregularitatea sistemică sau corecția financiară nu pot fi atribuite teritoriului unui anumit Stat Membru/ Partener, Statul Membru/ Partener va fi responsabil proporțional cu contribuția FEDR plătită respectivilor parteneri naționali de proiect implicați.

Pentru cheltuielile de asistență tehnică:

- Fiecare Stat Membru/ Partener va suporta răspunderea proporțional cu cota respectivă din bugetul de asistență tehnică, pentru consecințele oricărei decizii suportate de acest Stat Membru/ Partener; Deciziile privind Statul Membru/ Partener sunt specificate în notele de decizie ale comitetului. Aprobarea unui raport de activitate nu transferă niciun fel de răspundere asupra Statului Membru/ Partener.
- În cazul asistenței tehnice folosite direct de un Stat Membru/ Partener, acest Stat Membru/ Partener va suporta întreaga responsabilitate pentru cheltuiala în cauză.

Fiind responsabilă pentru implementarea zilnică a asistenței tehnice, autoritatea de management poartă întreaga răspundere pentru consecințele oricărei decizii luate în nume propriu.

Dacă autoritatea de management/ secretariatul comun iau la cunoștință nereguli, aceștia vor informa fără întârziere Statul Membru UE responsabil sau autoritatea de management/ secretariatul comun. Aceasta din urmă va asigura transmiterea informațiilor către autoritatea de audit sau grupul de auditori, dacă este cazul.

În conformitate cu Art. 112 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, fiecare Stat Membru/ Partener este responsabil pentru raportarea neregulilor comise de beneficiarii de pe teritoriul său Comisiei și, în același timp, către autoritatea de management. Fiecare Stat Membru/ Partener va informa Comisia, precum și autoritatea de management, cu privire la progresul măsurilor administrative și legale asociate. Autoritatea de management va asigura transmiterea informațiilor către autoritatea de audit.

Dacă un Stat Membru/ Partener nu își respectă obligațiile ce survin din

aceste prevederi, autoritatea de management are dreptul de a suspenda plățile către toți partenerii aflați pe teritoriul respectivului Stat Membru/ Partener.

<5.4 type=S' maxlength=10500' input=M' >

5.6 Use of the Euro (where applicable)

(Reference: Article 28 of Regulation (EU) No 1299/2013)

Method chosen for the conversion of expenditure incurred in another currency than the Euro

<5.5. type=S' maxlength=2000' input=M' >

5.7 Implicarea partenerilor

(Reference: point (c) of Article 8(4) of Regulation (EU) No 1299/2013)

Acțiunile luate pentru implicarea partenerilor menționați în Art. 5 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în pregătirea programului de cooperare, și rolul acestor parteneri în pregătirea și implementarea programului de cooperare, inclusiv implicarea lor în Comitetul Comun de Monitorizare

<5.6 type=S' maxlength=14000' input=M' Decisions=N>

Participarea partenerilor în pregătirea programului.

Partenerii de program, inclusiv reprezentanți ai grupurilor țintă, actorii relevanți, potențiali beneficiari, au fost implicați intensiv în pregătirea programului, cu diferite instrumente de informare și promovare și cu reuniuni și conferințe ținute încă din primele etape ale procesului de programare.

Consultările pentru analiza teritorială și SWOT

Actorii relevanți și potențialii beneficiari au fost rugați să contribuie la elaborarea analizei teritoriale și SWOT prin participare în două ateliere, unul

ținut în România la Drobeta Turnu Severin și unul în Serbia la Pancevo, care au oferit oportunitatea tuturor participanților de a interveni activ și de a-și împărtăși experiențele și opinia.

În paralel, partenerii de program au fost rugați să contribuie cu propria viziune prin sondaje bazate pe chestionare. Partenerii și-au exprimat punctele de vedere și opiniile răspunzând la întrebările deschise din chestionarul furnizat și oferind o clasificare cantitativă pentru acordul lor la secțiunile primului proiect al SWOT, bazat pe o clară de 5 niveluri, de la dezacord total (1) la acord perfect (5).

Participarea în toate cele trei etape paralele de consultări a fost mare, activă, din toate județele și districtele zonei eligibile. Puțin peste 50% dintre participanții la sondaj sunt parteneri de proiecte finanțate prin programul curent, și printre aceștia au fost incluși reprezentanți ai ONG-urilor, instituții de învățământ și universitare, administrații locale.

Feedback-ul calitativ, propuneri de noi articole pentru SWOT, critici față de altele, au fost luate în considerare pentru revizuirea SWOT și sunt incluse în noua versiune proiect propusă partenerilor.

Evaluarea cantitativă, bazată pe „calificative de acord” de la 5 maxim la 1 minim, a produs rezultate foarte pozitive.

Media acestor evaluări cantitative este foarte mare pentru toate secțiunile SWOT, așa cum se arată în tabelul de mai jos. Clasificările realizate de partenerii sârbi și români au fost foarte similare, demonstrând că analiza a fost precisă în mod egal pe ambele părți ale frontierei și ambele grupuri țintă au perceput că nevoile și provocările lor specifice au fost bine reprezentate în cadrul comun.

	Calificativ mediu de evaluare a articolelor SWOT (5 - acord perfect, 1 - dezacord total)		
SECȚIUNE SWOT	Actori relevanți sârbi	Actori relevanți români	Media tuturor interviurilor
Structura socială și demografică	4,44	4,43	4,44

Economie, Dezvoltarea IMM-urilor, Piața Muncii	3,89	4,39	4,25
Infrastructurile de transport, Accesibilitate, Conexiunea CBC	4,50	4,43	4,45
Mediu, resurse naturale și culturale, turism	4,33	4,50	4,45
Educație, Cercetare & Dezvoltare și Inovare	4,33	4,35	4,34
Instituțiile locale și societatea civilă	4,44	4,67	4,60

Consultările pentru definirea strategiei programului, priorităților și obiectivelor specifice și acțiunilor.

O a doua rundă de consultări a avut loc după aprobarea selecției temelor axelor prioritare.

Scopul acestei a doua runde a fost de a colecta feedback de la actorii relevanți cu privire la rezultatele scontate pentru fiecare prioritate de investiție, eventuale acțiuni și exemple de proiect.

Consultările au folosit multiple instrumente și metodologii: ateliere, colecție de idei de proiect de la eventualii beneficiari, publicarea proiectului de program pe website-ul programului, cu invitația de transmitere a comentariilor și propunerilor.

Atelierele au avut loc pe ambele părți ale frontierei, primul fiind ținut la Smederevo, capitala noului district aprobat în zona eligibilă.

Numărul total al participanților a fost peste 60, cu reprezentanți din toate grupurile țintă și toți actorii relevanți.

Consultările prin internet au produs un set bogat de comentarii și propuneri, precum și idei de proiect care au fost folosite de AM și echipa de programare pentru revizuirea și îmbunătățirea conținutului priorității.

SECȚIUNEA 6 PRINCIPII ORIZONTALE

(Reference: Articolul 8(7) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)

6.1 Dezvoltare sustenabilă

Descrierea acțiunilor specifice pentru a lua în considerare cerințele de protecție a mediului, eficiența resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, recuperarea după dezastre și prevenirea și managementul riscurilor, în selectarea operațiunilor

<7.1 type=S' maxlength=5500' input=M' decision=N>

Dezvoltare sustenabilă

Autoritățile Programului de Cooperare Transfrontalieră trebuie să se asigure că cerințele de protejare a mediului, eficiența resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările de mediu, biodiversitatea și protejarea ecosistemelor, recuperarea după dezastre și prevenirea și managementul riscurilor sunt promovate în pregătirea și implementarea programelor.

În cazul Programului România - Serbia, cele mai mari provocări sunt legate de protecția mediului și a biodiversității, de valorificarea sustenabilă a resurselor naturale și adresarea schimbărilor climatice, managementul riscurilor de mediu și pregătirea pentru situații de urgență. Aceste provocări au legătură cu protejarea mediului ca valoare intrinsecă a regiunii și ca premisă pentru un turism sustenabil.

Programul este implementat prin numeroase proiecte. Evaluarea calității propunerilor de proiect eligibile trebuie să se bazeze pe un set de criterii de calitate care sunt comune pentru toate Axele Prioritare și Prioritățile de Investiții. La examinarea propunerilor de proiect, întrebarea este:

„Contribuie operațiunea la promovarea dezvoltării sustenabile?”

Contribuția fiecărui proiect la aceste principii va fi adresată în mod calitativ în cadrul procesului de selectare a proiectului și monitorizare și evaluare a programului.

Ca unealtă tehnică pentru evaluatori, următoarele aspecte vor fi luate în considerare la alegerea proiectelor:

- Contribuția la eficiența energetică, utilizarea energiei regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GHG)
- Contribuția la o aprovizionare, epurare și reutilizare eficientă a apei
- Aplicarea achiziției publice verde în mod sistematic
- Contribuția la un management, reutilizare și reciclare eficientă a deșeurilor
- Contribuția la dezvoltarea infrastructurilor verzi, inclusiv zonele Natura 2000 pe partea română și zonele protejate naturale echivalente de pe partea sârbă;
- Contribuția la reducerea poluării aerului din transport și mobilitate;
- Contribuția la dezvoltarea urbană durabilă integrată;
- Contribuția la creșterea conștientizării adaptării la schimbările de mediu și prevenirea riscurilor;
- Contribuția la oportunități de ocupare a forței de muncă mai vaste, servicii de educație, formare profesională și suport în contextul protecției mediului, managementului riscurilor și dezvoltării sustenabile etc.

Scăderea estimată a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea eficienței energetice și producției de energie regenerabilă reprezintă indicatori țintă UE 2020 și trebuie monitorizați pe durata operațiunilor sprijinite.

6.2 Egalitatea de șanse și non-discriminare

Descrierea acțiunilor specifice de promovare a egalității de șanse și prevenirea discriminării bazate pe sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dezabilități, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii, creării și implementării programului de cooperare și, în special, în relație cu accesarea fondurilor, luând în

considerare nevoile diferitelor grupuri țintă supuse riscului de discriminare și, în special, cerințelor de asigurare a accesibilității pentru persoane cu dezabilități.

<7.2 type=S' maxlength=5500' input=M' decision=N>

Egalitatea de șanse și non-discriminare

Comisia Europeană subliniază că „... Statele Membre și Comisia vor lua măsuri corespunzătoare pentru prevenirea discriminării bazate pe sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dezabilități, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii și implementării programelor”²⁴.

Nediscriminarea acoperă nu doar femeile (și bărbații), dar și orice discriminare bazată pe origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dezabilități, vârstă sau orientare sexuală. Deși legislația anti-discriminare este un aspect al sistemelor juridice UE, implementarea practică a practicilor anti-discriminare rămâne în urmă. Accesul egal la informații și controlul îndeplinirii cerințelor de egalitate și non-discriminare reprezintă, în același timp, o problemă.

În decursul pregătirii programului, Programul a respectat nediscriminarea și a adresat probleme relevante legate de dezvoltările socio-demografice din zona Programului (în principal legate de compoziția etnică, accesul la servicii și oportunități, migrația și îmbătrânirea) în analiza SWOT. Strategia programului pune accent pe disponibilitatea beneficiilor programului pentru toată lumea prin diseminarea și distribuirea cunoașterii, egalitatea calității și accesul la servicii sociale și publice, promovarea eficienței resurselor și disponibilitatea bunurilor și serviciilor publice de mediu.

Pe durata implementării, Programul pune accent pe principiul accesului

²⁴ Article 7,CPR, COM(2011) 615 final/2, Brussels, 14.3.2012, p. 34

egal la informații cu privire la posibilitățile oferite de acesta. Acestea includ vizarea diferitelor grupuri sociale în mod corespunzător, eliminarea barierelor de comunicare din Program (ex. mediu, limbă etc.), promovarea abordărilor fără bariere etc.

În domeniile monitorizării și evaluării se va acorda atenție egalității de șanse și nediscriminării prin

- includerea indicatorilor relevanți legați de profilul persoanelor implicate în proiectele programului, de ex. pe sex, origine etnică, vârsta, ocupație și nivel de studii, dezabilități etc.
- includerea actorilor relevanți în Comitetele de Monitorizare și
- evaluarea acțiunilor pentru implicarea grupurilor potențial discriminate în implementarea Programului, de ex. în legătură cu aranjamentele flexibile de lucru, prevederi pentru persoanele cu dezabilități etc.).

Deși nu sunt prevăzute penalități pentru proiecte, de ex. atunci când nu promovează activ nediscriminarea și egalitatea de șanse, se va analiza pe baza constatărilor din monitorizare ce s-a obținut în domeniu și care au fost obstacolele în cazurile în care acestea nu s-au materializat.

Această orientare strategică a Programului poate fi sporită de selectarea specifică a operațiunilor. La examinarea propunerilor, următoarea întrebare - dacă este cazul - trebuie verificată:

Contribuie operațiunea la promovarea egalității de șanse și non-discriminării?

Evaluarea calității propunerilor de proiect eligibile trebuie să se bazeze pe un set de criterii de calitate care sunt comune pentru toate Axele

Prioritare și Prioritățile de Investiții. Ca unealtă tehnică pentru evaluatori, următoarele aspecte indicative vor fi luate în considerare la alegerea proiectelor:

- Luarea în calcul a diferitelor nevoi și impactul intenționat și neintenționat al proiectului asupra diferitelor grupuri (ex. persoane cu dizabilități, minorități și imigranți, persoane de diferite religii și persoane cu orientare sexuală diferită etc.);
- Luarea în calcul a egalității de șanse și a non-discriminării în implementarea proiectului, de ex. privind stabilirea unui Plan de Acțiune pentru Egalitate de Șanse, definirea obiectivelor privind egalitatea de șanse, furnizarea unor cursuri de formare în egalitatea de șanse sau a unor cursuri de management al diversității, furnizarea de servicii de sprijin;
- Asigurare accesului egal la realizările și beneficiile operațiunii pentru toți membrii societății.

6.3 Egalitatea dintre femei și bărbați

Descrierea contribuției programului de cooperare la promovarea egalității dintre femei și bărbați și, unde este cazul, aranjamentele care asigură integrarea perspectivei sexului la nivelul programului de cooperare și al operațiunii.

<7.3 type="S" maxlength="5500" input="M" decision=N>

Scopul egalității dintre femei și bărbați tine de valorile fundamentale ale Uniunii Europene și este stabilit în Tratatul Uniunii Europene. Articolul 3 specifică faptul că Uniunea va “*combate excluziunea socială și*

*discriminarea, și va promova justiția și protecția socială, egalitatea dintre femei și bărbați, solidaritatea dintre generații și apărarea drepturilor copilului*²⁵. Eliminarea inegalităților și promovarea egalității dintre femei și bărbați sunt, de asemenea, incluse în versiunea consolidată a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene²⁶. Aceste valori fundamentale trebuie respectate în regulamentele și implementarea Programului conform cu nevoia de a *“se asigura că egalitatea dintre femei și bărbați și [că] integrarea perspectivei sexelor este promovată în pregătirea și implementarea programelor”* și că *“...măsuri corespunzătoare [vor fi luate] pentru prevenirea oricărei discriminări bazate pe sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dezabilitate, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii și implementării programelor”*²⁷.

Aceeași abordare propusă mai sus pentru problemele de non-discriminare poate fi folosită pentru a asigura egalitatea dintre bărbați și femei, cu accent pe problema sexelor.

În domeniile monitorizării și evaluării se poate acorda atenție monitorizării sexelor, de ex:

- Contorizarea numărului de femei și bărbați care participă în proiecte;
- Evaluarea numărului de femei și bărbați care beneficiază de finanțare;
- Stabilirea nivelului de suport și pentru care proiecte primesc

²⁵ Consolidated version of the Treaty on European Union - TITLE I: COMMON PROVISIONS - Article 3 (ex Article 2 TEU), Official Journal 115 , 09/05/2008 P. 0017 - 0017

²⁶ Article 8, Consolidated Version of the Treaty on the functioning of the European Union, Official Journal of the European Union C 83/49 of 30.3.2010.

²⁷ Article 7,CPR, COM(2011) 615 final/2, Brussels, 14.3.2012, p. 34

femeile și bărbații finanțare (împărțit pe tipuri de proiect/ arie tematică).

Evaluarea calității propunerilor de proiect eligibile trebuie să se bazeze pe un set de criterii de calitate care sunt comune pentru toate Axele Prioritare și Prioritățile de Investiții. Ca unealtă tehnică pentru evaluatori, următoarele aspecte indicative vor fi luate în considerare la alegerea proiectelor:

- Luarea în considerare a diferitelor poziții de pornire a grupurilor țintă pe baza sexului (existența și măsura diferențelor dintre bărbați și femei și implicațiile acestor diferențe pentru politica specifică etc.) și impactul intenționat și neintenționat al operațiunii asupra acestor grupuri din conceptul proiectului;
- Luarea în considerare a egalității dintre femei și bărbați în implementarea proiectului, de ex. prin includerea prevederilor de integrare sexuală, privind nevoile și circumstanțele speciale ale angajaților femei și bărbați, introducerea de aranjamente flexibile, individuale pentru angajații femei, inclusiv concediu maternal, informații cu privire la aceste prevederi în reclame specifice etc.

ANEXE (încărcate în sistemele de schimb al datelor electronice ca fișiere separate):

- Proiect de raport pentru evaluarea ex-ante (inclusiv un sumar executiv al raportului)
- Confirmarea scrisă de acord cu conținutul programului de cooperare (Referință: Articolul 8(9) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013)
- O hartă a zonei acoperite de programul de cooperare
- Un "sumar al cetățenilor" din programul de cooperare
- Evaluarea Strategică de Mediu